

Röda Korset Åboland

Punainen Risti Turunmaa

Medlemstidning 2025 | Jäsenlehti 2025

Kirjailija Patricia Bertényi:
Kirjoissa minulla on hyvä estradi
puhua moninaisuudesta

Professor Sia Spiliopoulou-Åkermark:
Vi skall jobba med mångfald
medan tiderna är goda

Anneli Rautiainen:
90 år av perspektiv på
Röda Korsets verksamhet

90

Röda Korset
Punainen Risti
Åbolands distrikt
Turunmaan piiri

Innehåll

- 02 Redaktionens hälsning: Mångfald och frivillighet i vårt jubilerande distrikt
- 03 Ordförandes hälsning: Välkommen du nya medlem, vem du än är
- 04 Puheenjohtajan tervehdys: Tervetuloa, uusi jäsen, kuka sitten oletkaan!
- 05 Tema mångfald - Teema moninaisuus
- 06 Miten moninaisuus ja yhdenvertaisuus liittyvät Punaisen Ristin toimintaan ja miksi niiden edistäminen on tärkeää ja kuuluu meille jokaiselle?
- 08 Patricia Bertényi: Moninaisuus kirjoissani
- 12 Författaren Patricia Bertényi behandlar mångfald i sina romaner
- 13 Kolumn: Mångfalden är inbyggd inom oss
- 15 Tre frågor till Sia Spiliopoulou-Åkermark
- 16 Ovatko vammaiset aktiivisia tekijöitä vaiko pelkästään toiminnan kohteita?
- 17 En person med funktionsnedsättningar är en aktör, inte bara någon som behöver hjälp
- 18 Som alla andra
- 20 Små insikter, stor förändring - fördjupa dig i mångfald och bemötande
- 21 Åbolands distrikt 90 år
- 22 **Röda Korset Åboland firar sina 90 år med evenemang hela året**
- 22 Punainen Risti Turunmaa täyttää 90 vuotta ja juhlii tapahtumin läpi vuoden
- 23 **Åbolands distrikt firade sina 80 år 24.10.2015 på Kåren**
- 25 **Profil: 90 år av perspektiv på Röda Korsets verksamhet**
- 26 Medaljregn i Pargas när distriktet höll årsmöte
- 28 Kolumn: Ett medlemskap i Röda Korset är ett ställningstagande
- 30 Årets vän Viveka Eriksson inspireras av gemenskapen
- 33 Yhteisöllisyys inspiroi Vuoden ystävä Viveka Erikssonia
- 34 Finlands Röda Kors ensamhetsbarometer: Ensamheten bland unga och unga vuxna har ökat
- 35 Mera action på önskelistan när verksamhetsledarna besökte Geneve
- 38 Frivilliga trivs bra men önskar mer lågtröskelverksamhet
- 39 Gallup om lågtröskelverksamhet
- 40 Må bra-raster i S:t Olofsskolan: Välmående varvat med slickepinnar
- 42 Året som gått i bilder
- 46 Rödakorsveckan kommer med program och gemenskap
- 47 Här och Nu förnyades i april 2025 - Försäkra dig om att få informationen

Redaktionens hälsning

Mångfald och frivillighet i vårt jubilerande distrikt

I detta nummer av vår medlemstidning behandlar vi mångfald och distriktets jubileum.

Mångfald är ett tema vi velat belysa från olika perspektiv genom att lyfta fram olika experter och röster för att se på temat som helhet. I Röda Korsets verksamhet styrs vi av våra grundprinciper, som också banar väg för mångfalden i verksamheten. Men i den dagliga verksamheten i våra avdelningar - och varför inte i vår allas vardag också utanför Rödakorsverksamheten - kan det vara bra att påminna sig om ett nytt perspektiv på inklusion och mångfald.

I år fyller Åbolands distrikt också 90 år och det kommer att firas med bland annat exkursioner och en stor jubileumsfest. I denna tidning tar vi också en liten titt på verksamheten idag utan att glömma det historiska perspektivet.

Tack till dig, kära medlem, för att du tar dig tiden och bekantar dig med verksamheten och med vår medlemstidning.

Vi hoppas på många givande lässtunder!

Redaktionsgruppen

Fia Saaristo

Päivi Kuntze

Juha Lindström

Röda Korset Åboland | Punainen Risti Turunmaa

En tidning för rödakorsmedlemmar i avdelningar inom Åboland.

Pärbild: Personalen på Åboland distrikt välkomnar alla fira tillsammans vårt 90-åriga distrikt.

Fotograf: Janne Bergman

Redaktion: Päivi Kuntze, Fia Saaristo & Juha Lindström
Finlands Röda Kors Åbolands distrikt,
Universitetsgatan 37 A 66-67, 20100 Åbo, 020 701 2500,
aboland@redcross.fi

Ansvarig redaktör: Annalena Sjöblom, 0400 838 675,
annalena.sjoblom@redcross.fi

rodakorset.fi/aboland
punainenristi.fi/turunmaa

Finland Röda Kors Åbolands Distrikt
Turunmaan piiri

@frkaboland

020 701 2500

aboland@redcross.fi
fornamn.efternamn@redcross.fi

Ordförandes hälsning

Välkommen du nya medlem, vem du än är

Text Kenneth Nygård | Bild Juha Lindström

Då jag inför styrelsemötet 26.03.2025 läste möteshandlingarna lade jag märke till att distriktets avdelningar under år 2024 fått 68 nya medlemmar. Det är positivt, men trots det så minskade det totala medlemsantalet i distriktet. En annan iakttagelse är att antalet medlemmar som inte fyllt 29 år utgör bara drygt 4 procent av avdelningarnas medlemmar, men att det i alla avdelningar finns åtminstone en ung medlem. Det låga antalet unga medlemmar kan dock bli ett problem i framtiden om stämman sommaren 2026 beslutar att det är obligatoriskt med en ung medlem i alla styrelser. För närvarande är detta en rekommendation.

Det är inte alltid lätt att värva nya medlemmar. För att man skall gå med i en verksamhet krävs det att man upplever att verksamheten är meningsfull. Detta krav borde Röda Korsets olika verksamhetsformer fylla med råge. Dessutom krävs det ofta att det finns någon person, som redan är aktiv inom avdelningen, som skuffar in den potentiella nya medlemmen i verksamheten och att den nya medlemmen känner sig välkommen. En personlig kontakt till den potentiella medlemmen kan ofta vara avgörande.

Röda korset är en internationell organisation. Globalt sett finns det medlemmar med olika hud- och hårfärger, religioner, längd, vikt, ålder, utbildning och erfarenhet. Det bör det finnas också i Finland. Detta stöds i Röda Korset av en nolltolerans mot diskriminering, rasism och annan intolerans. Vi respekterar mångfald. Vi accepterar mänskors olikhet. En medlemskår med olika erfarenheter och en bred åldersstruktur är en styrka.

Det sägs att det inte är lätt för en person som inflyttar från utlandet att komma in i det finska samhället. Det sägs ju att vi finländare tiger på två språk. Man sätter sig inte bredvid någon annan i bussen om man inte är tvungen. Från studentkretsar har jag hört att de utländska studerandena ofta umgås mest med varandra. Detsamma kan gälla för andra inflyttade. Jag tror att det här kunde finnas en möjlighet för Röda Korset att vara aktivt inkluderande. Mångfald är styrka också - eller kanske tom, speciellt - i frivilligverksamhet.

Det är inte lätt att rekrytera nya medlemmar på mindre orter där nästan den hela vuxna befolkningen redan är medlemmar. Ett sätt, som gäller alla avdelningar, är att personligen kontakta en nyinflyttad. För den nyinflyttade är verksamheten inom Röda Korset också ett sätt att bli bekant med mänskorna på den nya boningsorten. För personer som varit tvungna att flytta från sitt hemland kan Röda Korsets verksamhet te sig särskilt betydelsefullt. De kan ha personliga erfarenheter av Röda Korsets biståndsarbete.

Alla har också någon gång varit ny i sin avdelning. För en ny medlem är det viktigt att känna sig välkommen. I alla avdelningar bör det därför finnas några personer som tar på sitt ansvar att helt konkret ta hand om den nya medlemmen. Vi bör också vara öppna för nya idéer. En ny medlem hämtar med sig nya erfarenheter som vi kan lära oss av.

En solig fortsättning på våren önskar

Kenneth

Puheenjohtajan tervehdys

Tervetuloa, uusi jäsen, kuka sitten oletkaan!

Teksti Kenneth Nygård, käännös Päivi Kuntze

Kun luin kokousasiakirjoja ennen hallituksen kokousta 26.3.2025, huomasin, että piirimme osastot olivat saaneet 68 uutta jäsentä vuonna 2024. Tämä on positiivista, mutta tästä huolimatta piirin jäsenmäärä laski. Toinen havainto on, että alle 29-vuotiaita jäseniä on vain hieman yli 4 prosenttia jäsenistä, mutta kaikissa osastoissa on kuitenkin vähintään yksi nuori jäsen. Nuorten jäsenten vähäisyys voi muodostua ongelmaksi jatkossa, jos kesän 2026 yleiskokous päättää, että kaikissa hallituksissa on oltava nuori jäsen. Tällä hetkellä tämä on suositus.

Uusien jäsenten rekrytointi ei aina ole helppoa. Ihmisen on koettava toiminta mielekkääksi, jotta haluaisi liittyä mukaan toimintaan. Punaisen Ristin eri toimintamuotojen pitäisi täyttää tämä vaatimus loistavasti. Lisäksi on usein tarpeen, että osastossa on jo aktiivinen henkilö, joka esittelee mahdollisen uuden jäsenen toimintaan ja saa tämän tuntemaan itsensä tervetulleeksi. Henkilökohdainen kontakti potentiaaliseen jäseneseen voi olla ratkaisevaa.

Punainen Risti on kansainvälinen järjestö. Maailmanlaajuisesti jäsenillämme on erilainen ihon ja hiusten väri, uskonto, pituus, paino, ikä, koulutus ja kokemus. Näin pitää olla myös Suomessa. Tätä tukee Punaisen Ristin nollatoleranssipolitiikka syrjintää, rasismia ja muuta suvaitsemattomuutta kohtaan. Kunnioitamme monimuotoisuutta. Hyväksymme ihmisten erilaisuuden. Monipuolinen kokemus ja laaja ikärakenne on vahvuutemme.

Sanotaan, että ulkomailta muuttavan ei ole helppoa

päästä suomalaiseen yhteiskuntaan. Sanotaan, että me suomalaiset vaikenemme kahdella kielellä. Bussissa ei istuta kenenkään viereen, ellei ole pakko. Olen kuullut opiskelijapiireistä, että ulkomaalaiset opiskelijat viettävät usein eniten aikaa toistensa kanssa. Sama voi koskea muita maahanmuuttajia. Tässä asiassa Punainen Risti voisi olla aktiivisesti osallistava. Monimuotoisuus on myös voimaa – tai jopa etu – varsinkin vapaaehtoistoiminnassa.

Uusien jäsenten rekrytointi ei ole helppoa pienemmillä paikkakunnilla, joissa jo lähes koko aikuisväestö on jäseniä. Yksi tapa, joka koskee kaikkia osastoja, on ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä uuteen asukkaaseen. Punaisen Ristin toiminta on tulokkaalle myös tapa tutustua uuden asuinpaikan ihmisiin. Kotimaastaan muuttamaan joutuneille Punaisen Ristin työ voi olla erityisen merkittävää. Heillä saattaa olla omakohtaista kokemusta Punaisen Ristin avustustyöstä.

Jokainen on joskus ollut uusi osastossaan. Uudelle jäsenelle on tärkeää tuntea itsensä tervetulleeksi. Kaikissa osastoissa pitäisi siis olla muutama henkilö, jotka ottavat vastuun uuden jäsenen vastaanottamisesta konkreettisella tavalla. Meidän tulee myös olla avoimia uusille ideoille. Uusi jäsen tuo mukanaan uusia kokemuksia, joista voimme oppia.

Aurinkoista kevään jatkoa toivoo

Kenneth

Röda Korsets adress

Adressen är ett finkänsligt och varmt sätt att ihåggomma och delta i de anhörigas sorg. Med en adress från Röda Korset stöder du Röda Korsets omfattande och mångsidiga hjälpverksamhet. I fall ni önskar kan vi sköta om textning och postning.

Läs mera på vår hemsida:
rodakorset.fi/aboland

Åbolands distrikt tackar för stödet.

Punaisen Ristin adressi

Adressi on hienotunteinen ja lämminhenkinen tapa muistaa ja ottaa osaa läheisten suruun. Punaisen Ristin adressilla tuet Punaisen Ristin monipuolista ja laajaa avustustoimintaa. Halutessanne hoidamme tekstauksen ja postituksen puolestanne.

Lue lisää kotisivuiltamme:
punainenristi.fi/turunmaa

Turunmaan piiri kiittää saamastaan tuesta.

Tema

Mångfald

Teema

Moninaisuus

Miten moninaisuus ja yhdenvertaisuus liittyvät Punaisen Ristin toimintaan ja miksi niiden edistäminen on tärkeää ja kuuluu meille jokaiselle?

Teksti Maija Erpestad

Yhdenvertaisuus on vahva ja erottamaton osa Punaisen Ristin arvoja ja periaatteita. Kaiken Suomen Punaisen Ristin toiminnan tulee torjua syrjintää sekä vahvistaa osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Maailman muuttuessa meidän on muututtava sen mukana ja järjestön on heijastettava ympäröivää yhteiskuntaa.

Emme pysty nyt, emmekä etenkään tulvaisuudessa vastaamaan tehokkaasti muuttuviin avun tarpeisiin, jos auttajiemme joukko ei ole vähintään yhtä moninainen kuin meitä ympäröivä yhteiskunta. Tämä edellyttää moninaisuudesta ja yhdenvertaisuudesta oppimista sekä niiden systemaattista edistämistä. Kaikille järjestömme periaatteisiin sitoutuville vapaaehtoisille täytyy löytyä paikka Punaisessa Ristissä.

Yhdenvertaisuus on olennainen osa Punaisen Ristin arvoja ja periaatteita ja kokoaa yhteen monia Punaisen Ristin keskeisiä periaatteita ja arvoja. Tasapuolisuus, inhimillisyys ja avun tarve määrittelevät toimintaamme. Yhdenvertaisuus ei ole valintakysymys Suomen Punaisessa Ristissä, vaan sen tulee ohjata jokaisen työntekijän ja vapaaehtoisen toimintaa sekä päätöksiä arjessa.

Punaisen Ristin vapaaehtoisbarometrin mukaan vapaaehtoistoimintamme lisää vapaaehtoistemme osallisuutta. Osallisuus tarkoittaa itselleen tärkeään porukkaan kuulumista, yhteisöllisyyttä ja vaikuttamista yhteisön ilmapiiriin. Se merkitsee myös mahdollisuutta osallistua päätöksentekoprosesseihin ja vaikuttaa yhteisössä tehtäviin päätöksiin.

Barometrin mukaan vapaaehtoistoimintaamme osallistuminen vahvistaa osallisuutta, hyvinvointia ja tärkeään yhteisöön kuulumisen tunnetta, mutta kaikilla uusilla vapaaehtoisilla ei ole mahdollisuutta päästä osaksi Punaisen Ristin yhteisöä. Kaikista uuden OMA-profiilin luoneista 67 % kertoo päässeensä mukaan toimintaan ja 11 % ei ole saanut meiltä yhteydenottoa profiilin luomisen jälkeen.

Muista kuin suomen- tai ruotsinkielisistä vain 39 % on päässyt mukaan toimintaan ja jopa 26 % ei ole saanut mitään yhteydenottoa. Näiden vapaaehtoistoiminnan ulkopuolelle jäävien osallistumista helpottaisivat itsensä tervetulleeksi kokeminen, toiminnan aloittamisen helppous ja tuki.

Järjestössämme toimii tuhansista vapaaehtoisista koostuva motivoitunut ja auttamistyöhön sitoutunut vastuuvapaaehtoisten ja luottamushenkilöiden joukko. Heillä on tärkeä rooli paikallisen auttamisvalmiuden kehittäjinä, ylläpitäjänä ja vapaaehtoistoiminnan mahdollistajina. Tämän aktiivien joukon mediaani-ikä on nyt 63 ja heistä nuoria alle 29-vuotiaita on vain alle kolme prosenttia. Meidän on aidosti sitouduttava yhteiseen tavoitteeseemme työskennellä sen eteen, että yhä useampi nuori olisi innostunut Punaisen Ristin toiminnasta ja pääsisi mukaan toimintaan ja järjestön päätöksentekoon. Vapaaehtoistoiminta ja muiden auttaminen kiinnostaa kaiken ikäisiä ihmisiä, mutta nykyinen tapamme toimia vaatii uudistamista, jotta myös nuoret löytäisivät oman tapansa olla mu-

MAIJA ERPESTAD

Järjestökehityskoordinaattori,
Suomen Punaisen Ristin keskustoimisto

kana Punaisen Ristin yhteisössä toimia aktiivisesti paremman tulevaisuuden puolesta.

Rasisminvastaisesta kampanjasta meille onkin jo tuttua tiedostaa, tunnistaa ja toimia. Sama toimintapa pätee erinomaisesti kaikkeen yhteiskunnan moninaisuuden tiedostamiseen ja tunnistamiseen ja toimimiseen yhdenvertaisemman Punaisen Ristin ja yhteiskunnan puolesta. Tunnistaminen, tiedostaminen ja toimiminen auttaa meitä tunnistamaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun syyn perusteella tapahtuvaa syrjintää ja puuttumaan siihen.

Tunnistaminen, tiedostaminen ja toimiminen vaatii aktiivista tiedon etsimistä, uuden oppimista ja toisinaan vanhoista toimintatavoistakin irti päästämistä. Sitä matkaa taitamme kaikki yhdessä, kukin hieman eri kohdassa polkua. Järjestön työntekijöinä teemme kaikkemme, jotta vapaaehtoisillamme ja tukijoillamme olisi parhaat mahdolliset edellytykset vahvistaa yhdenvertaisuustyötä Punaisessa Ristissä.

Yhteiskunnallisen keskustelun polarisaatio haastaa meitä järjestönä pitämään entistä vahvemmin heikommassa asemassa olevien puolta ja tarvittaessa puhumaan heidän puolestaan. Järjestömme uudistuu vastaamaan entistä paremmin

muutuviin avun tarpeisiin. Yleiskokous 2023 päätti aloittaa järjestön kaikilla taasoilla keskustelun siitä, millaisilla hallinnon ja henkilöstön rakenteilla vastaamme parhaiten näihin avun muutuviin tarpeisiin. Meillä on nyt ainutlaatuinen tilaisuus etsiä ja kokeilla uusia entistä yhdenvertaisempia toimintatapoja ja varmistaa auttamistyömme jatkuvuus ja apuamme tarvitsevien tarpeisiin vastaaminen myös jatkossa.

Tietoa yhdenvertaisuuden toteutumisesta Punaisessa Ristissä

Suomen Punainen Risti teki alkuvuodesta 2025 yhdenvertaisuuskartoituksen. Kartoituksen mukaan

Nämä asiat meidän tulee jatkossa tehdä paremmin:

- Inklusio: Monet vastaajista kokevat, että Punainen Risti voisi tehdä enemmän houkutelakseen erityisesti nuoria ja maahanmuuttajataustaisia mukaan toimintaan.
- Yhdenvertaisuus: syrjinnän ja häirinnän yleisimmiksi syiksi nousevat ikä, sukupuoli ja kieli.

Nämä asiat tehdään jo nyt hyvin:

- Inklusio: Vastaajat kokevat voivansa olla omaa itseään vapaaehtoistoiminnassa.
- Yhdenvertaisuus: 85 % vastaajista on samaa tai joksikin samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistoimintaan voi päästä mukaan riippumatta henkilön taustasta, ominaisuuksista tai elämäntilanteesta.

Bild: Joonas Brandt

Patricia Bertényi Moninaisuus kirjoissani

Teksti Päivi Kuntze

Patricia G Bertenyi on kirjoittanut viisi romaania:
Varjojen lähettiläs -trilogiaa seurasi lääkäridekkarisarja
Osasto C1, josta on ilmestynyt kaksi osaa, Kaikki ovat
sokeita ja Rikoksista pahin. Mielestäni Patrician kirjoissa
kuvataan moninaisuutta erinomaisesti, joten päätin
keskustella aiheestamme hänen kirjojensa kautta.

”Ensimmäinen sarja on rakkauslapсени. Kirjoitin sydämeni, sieluni, suruni ja iloni niihin kirjoihin. Kirjassa on jopa sellaista moninaisuutta, mikä ei ehkä ole ihan normaalissa elämässä havaittavissa. Koen, että kirjoissa minulla on hyvä estradi ja etuoikeus kertoa. Pyrin ajamaan sellaisia asioita, mitkä koen tärkeiksi ja mitkä yritetään vaieta. Tai jopa vaietaan yhteiskunnassa kiusalliseen hiljaisuuteen tyylillä, että jos ei me puhuta tästä, niin tätä ei ole.”

Kaikki ovat sokeita -kirjan iso kanta-va teema on rakenteellinen ja yhteiskunnallisesti suvaittu rasismi Suomessa. Ja se ei koske pelkästään tummaihoisia tai muuten katukuvasta erottuvia, vaan ihan lähtien suomenruotsalaisista. Miten pahasti voidaan mulkaista edelleen, jos joku kehtaa puhua omaa äidinkieltään.

”Verhosin sen hyvin viihteelliseen muotoon. Tarkoitukseni ei ole saarnata näistä asioista, vaan kirjoittaa niin, että ihmiset jossain mielensä pohjalla jäävät miettimään asioita. Seuraavan kerran, kun asia tulee vastaan, he ehkä toimivat hiukan eri tavalla. Uskon, että yhteiskunta muuttuu sillä, että pienet yksilöt, pienet arkista aherrusta tekevät muurahaiset heräävät. Eivät ne suuret oranssit johtajat. Muutos lähtee siitä, että Erkki ja Liisa sanovat suomenruotsalaiselle naapurilleen: Hej! Vieraus, erilaisuus ja pelottavuus kaatoavat vähitellen ja sitten naapuria onkin vaikea vihata.”

Päähenkilö Janka syntyi keskustelusta Tammen kustantamon aiemman johtajan kanssa. Patricialla ja kustantajalla syntyi idea sairaaladekkarista. ”Töissäni ohitsemi käveli laitosapulainen ja ajattelin, että entä jos meillä olisikin laitosapulainen, jota kukaan ei huomaa, jota kukaan

ei tervehdi, joka ei oikeastaan olisi edes olemassa, kun hän tekee sitä duuniaan. Ja henkilöllä on taito ymmärtää tietoa, mitä potilaskorteissa näkyy. Jos hän huomaisi jotain?” Jankasta tuli lopulta myös unkarilainen, vaikka Patricia epäilikin, tietäkö hän enää, mitä unkarilaisuus on, asutuaan Suomessa vuodesta 1981 saakka. Vaikka Patricia on asunut täällä 44 vuotta, puhuu paksua Turun murretta ja tietää, miltä koivumetsä tuoksuu juhannuksena ja kokee olevansa suomalaisuuden syvässä ytimessä, tuntee hän yhä olonsa ulkopuoliseksi yhteiskunnassamme. Hän saa säännöllisesti rasistisia kommentteja.

Ulkonäkö ja nimi paljastavat, ettei Patricia ole ihan elovena-suomalainen. Jotkut ovat jopa epäilleet, onko hän voinut itse kirjoittaa kirjojaan. Tästä heräsi pohdinta, miksi ihmiseltä vaaditaan suomalaista nimeä ja ulkonäköä, jotta hän voi ajatella itsensä suomalaiseksi. Se on absurdia, jos miettii, mitä Patricia on antanut suomalaiselle yhteiskunnalle eri tavoin. Hänestä vieraat geenit ja sekoittuva geenistö tekee meille hyvää, meistä tulee vahvempia.

Jankan kokemat rasistiset kokemukset ovat pääsääntöisesti tapahtuneet Patricialle tai hänen läheisilleen. Häntäkin on pyydetty kaupan kassalla avaamaan kassi, koska hän puhui samalla unkaria äidin kanssa puhelimessa.

Patrician kirjat ovat täynnä vahvoja naisia, sillä hän uskoo naisten voimaan. Hän ei todellakaan ole miesvihaaja, hänellä on kaksi aivan ihanaa veljeä, jotka ovat hänelle maa, taivas ja peruspilarit. Hänellä on elämässään useita tärkeitä miehiä. Hän kuitenkin kokee, että vahvimmat ja sitkeimmät ihmiset ovat aina olleet naisia. Häntä huolestuttaa, miten

naisilta ollaan viemässä oikeuksia, jotka heille kuuluvat. Miksi pitää olla näin? Patricialle on ihan sama, mikä kuori ihmisellä on päällä. Onko se värillinen vai mitä on jalkojen välissä tai ei ole. Hän katsoo ihmistä.

”Minä katson hoitajana ihmistä, kirjailijana ihmistä, valokuvaajana ihmistä. Minulla ei oikein mahdu päähän, millainen ajattelumaailma täytyy olla, jos ei kykene näkemään ihmistä ihmisenä, vaan täytyy luokitella niin, että tämä on nainen. Kirjassani alleviivasin myös sitä, että naiseen kohdistuva väkivalta on täysin järjettömää. Se on yhteiskunnallista. Ja se ei ole tilastovirhe!”

KIRJOJESI HENKILÖISSÄ ON VAHVA SEKSUAALINEN MONINAISUUS

”Tämä on yksi niistä asioista, joita pyrin normalisoimaan. Rakkaus on rakkaudesta. Se on ihan sama, kuka on se vastapuoli. Rakkauden tunne voi olla niin moninainen. Uudessa sarjassa kuvataan Jankan kipeää rakkautta esikoiseensa ja huolestunutta rakkautta iltatähteensä. Hänellä on vanha ja tottunut, mutta syvä rakkaus mieheensä. Ja uudenlainen rakkaus ystävänsä. Tulen kuitenkin siitä sukupolvesta, jolle seksuaalinen moninaisuus ei ollut ok. Minulla on monia ystäviä, jotka ovat tämän asian tiimoilta joutuneet läpikäymään aika hirveitä asioita. Siksi koin, että oli tärkeää antaa myös omat kasvot tälle ja kirjoittaa asioista niin, että tämä on hei arkea, get used to it. Ei tässä ole mitään ihmeellistä, mutta se vaatii rohkeutta. Juuri nyt yhteiskunnassamme monet synkät pilvet kerääntyvät sateenkaari-taivaan ylle.

Koen entistä tärkeämmäksi sen, että

ihmiset saisivat rakastaa sillä tavalla, kun rakastavat. Jos siinä on kaksi aikuista ja se asia ei satuta ketään, niin mitä helvettiä se kuuluu kenellekään, mitä missäkin tehdään. Normaalisoitin sen dekkariin rakkaustarinana, mikä kehittyi kahden rikkinaisen ihmisen välillä. On sama, ovatko he tyttö ja tyttö vai poika ja tyttö vai poika ja poika vai non-binäärinen. Se syvä tunne siellä on rakkaus.

22 vuotta tehohoitajan työtä tehneenä uskon työni olevan rakkautta. Työssä annamme aivan tuntemattomille ihmisille kaikkemme. Muille ammattilaisille ja omaisille annamme tukea ja empatiaa. Nämä ovat kaikki rakkauden eri formaatteja. Näin sen ajattelisin.”

OLET AVANNUT KIRJASSASI NUORTEN HÄTÄÄ. VIIMEISIMMÄSSÄ KIRJASSASI POLIISIT EIVÄT KUUNTELE NUORTEN HEILLE KERTOMAA ONGELMAA.

”Me aikuiset olemme vieraantuneet nuorista, eikä heitä kuunnella. Pandemian aiheuttama viisi vuotta eristäytymistä rikkoi monia nuoria. Lasten ja nuorten hätä on lisääntynyt. Nuoria pitäisi ottaa syliin tai istua heidän viereensä ja sanoa, että kerro, minä kuuntelen. Kirjan Janka päättää avata korvat, koska häntäkään ei kuunneltu. Joskus Pride-kulkueessa on isä, joiden paidassa lukee free hugs. Tule luokseni, jos sinua ei ole halattu, jos sinut on hylätty tai muuten vaan. Aina siellä on joku sylissä. Se on sitä tärkeää läsnäoloa.

Kirjoitin isoveljeni mukaan kirjaan, koska hän tekee tuota käytännössä. Poliisi vie hänelle ongelmallaisia sinne musiikkikouluun välillä töihin. Nuoria, jotka eivät tiedä, minne mennä. Mark ottaa kopin. Hän ei saarnaa, ei kasvata, vaan hän on läsnä. Ja se riittää.

Kyseessä on kuitenkin yksilön valinta. Uskon myös siihen. Minulla on hiukan naivistinen, voimakkaasti humanistinen ja idealistinen usko siihen, että kun annat ihmiselle mahdollisuuden, niin useimmat meistä valitsevat sen hyvän. Meidän aikuisten pitäisi nyt löytää tapa antaa lapsille ja nuorille aikaa. Heille ei ole riittävästi mielenterveyspalveluita.

On vapaaehtoispuhelimia ja vapaaehtoisryhmiä. SPR:n ystävätoiminta vie ehkä tunnin aikaa viikossa, mutta kuinka paljon sekin voi antaa.”

Kuva: Tomi Kuntze

Patricia Bertényi ja Päivi Kuntze kävelyllä Puolalanpuistossa.

KIRJASI TAPAHTUMAKAUPUNKI ABOA ON MELKO RUOTSINKIELINEN KAUPUNKI. MIKSI?

”Se oli tahallinen veto. Juttelin puolisoni Riikan isän, arkkitehti Matti Takalan kanssa, kun hahmotelimme Aboaa. Milainen Turku olisi, jollei se olisi palanut vuonna 1827? Se olisi todella suuri kaupunki ja merkittävästä kosmopoliittisempi kuin nyt. Yhteydet Ruotsiin olisivat jatkuneet aivan eri lailla, raha ja kulttuuri olisivat tulleet Ruotsista. Silloin kaupunki olisi voinut ruotsalaistua.”

MITEN SPR VOISI PARANTAA MONINAISUUDEN HYVÄKSYMISTÄ JA YHDENVERTAISUUTTA?

Patricia oli mukana SPR:n vapaaehtoiskerääjänä tsunamin jälkeen. Hän on myös käynyt ensiapukouluttamassa SPR:läisiä. Tämän lisäksi hän lahjoittaa säännöllisesti rahaa Punaiselle Ristille. Hänen aikansa ei konkreettisesti riitä enempään, mutta työnsä puolesta hän tekee sitä samaa katastrofityötä.

”SPR voisi pitää enemmän meteliä itsestään. Se on todella arvostettu järjestö. Silloin kun on katastrofeja, niin SPR on aina ensimmäisenä paikalla. SPR on niin merkittävä ja sillä on äänivaltaa niin paljon, että sen pitäisi tuoda tavalliseen kielenkäyttöön ja tiedotteisiin aiempaa enemmän moninaisuutta, tasa-arvoa ja rasismien vastaisuutta. Ja rasismiin luen ihan kaikki fobiat. Olisi upeaa, jos joku iso järjestö vihdoinkin astuisi esiin ja sanoisi, että ei muuten käy.

Rasismien vastainen viikko on hyvä, mutta miksi vain viikko? Kaikilla tasoilla pitäisi viestiä, että Punainen Risti on tasa-arvoinen järjestö, jonne voivat kuulua kaikki ja joissa kaikkia autetaan ja ihmisiä arvotetaan tekojen, ei värin perusteella. Rasismien vastaisuus pitäisi saada näkyväksi joka päivä, jotta se näkyisi kaikessa SPR:n toiminnassa. Muutama vuosi sitten rasismien vastaisella viikolla oli teema ”Vain pyykki lajitellaan värin mukaan”. Se on jäänyt mieleen – positiivisesti.”

”Tuntuu siltä, että korona-aikana kadotimme yhteydet lapsiin ja nuoriin. Kaikki siirtyi verkkoon, mutta se taisi

te luotte trendin. Ja sitten kaikki muutkin haluavat olla siinä mukana. Hyvä lähtee tosi pienistä asioista.

Vanhainkocodeissa on todella paljon ihmisiä, joiden luona ei käy kukaan. Hoitolaitoksissa on ihmisiä, joista ei välitä kukaan. Voisimmeko saada lapset ja nuoret jalkautumaan tällaisiin paikkoihin? Sellainen toiminta on niin vierasta meille. Meillä vanheneminen, kuoleminen ja fyysinen erilaisuus ja vammaisuus on poikkeavaa. Näemme sitä niin harvoin, että siitä tulee pelottavaa, mikä toki on ihmisen luonnollinen reaktio. Ihmiset pyörätuoleihin ja vanhukset ulos kävelemään. Yhteisöllisyys palautuu sitä kautta. Olisi hienoa yhyttää se eksynyt mukula ja viisas vanhus.

Nämä ovat sellaisia asioita, mitä kaupunki voisi ihan konkreettisesti tehdä. Uusissa vanhusten hoitolaitoksissa voisi yksi kerros olla allokoitu opiskelijoille. Ja se vaatii vain poliittista tahtoa.”

MISSÄ ASIOISSA ME SUOMESSA OLEMME HYVIÄ YHDENVERTAISUUDESSA JA MONINAISUUDESSA?

olla väärä toimintatapa. Me tarvitsemme toisiamme fyysisesti. Konkreettinen jalkautuminen takaisin nuorten keskele olisi mielestäni aika hienoa. SPR voisi tehdä sen näyttävästi ja antaa viestiä, että me välitämme teistä, että me olemme täällä. Sitten siitä tulee muodikasta. Sitten

”Sairaalapäivässä sen huomaa siinä, että professori ja katujen kasvatti saavat sairaalassa saman hoidon. Ketään ei arvoteta sen perusteella, onko sinulla sairausvakuutus vai ei, vaan jos tarvitset hoitoa, niin me hoidamme sinua ja saat mahdollisuuden parantua. Siitä huolimatta, että naiset ovat 10-20 prosenttia alempana

palkkataulukoissa kuin miehet, niin meillä on mahdollisuus taistella näiden asioiden puolesta. Suomessa kuitenkin yhdenvertaisuus toteutuu melko hyvin. Koulutus on edelleen tasavertaista. Jos opettajat saavat pidettyä lapsen siellä koulussa ja saavat hänet haluamaan oppia, niin kaikki on kyllä mahdollista. Tehdastyöläisen lapsesta voi tulla genetiikan professori.

Minusta on äärettömän hienoa, että pystyn kirjoittamisellani nostamaan esiin asioita, joista ei tavallisesti puhuta. Haen oivaltamista. Uskon siihen, että kun itse oivaltaa asioita, niin ne menevät sydämeen. Lukija jää miettimään, että mikä juttu tämä olikaan, ja sitten toteaa olevansa samaa mieltä.”

Lopuksi päädyimme keskustelemaan uudestaan naisten pahoinpitelystä. Kaikki eivät usko, että naisia pahoinpidellään niin paljon, kuin tapahtuu. Patrician uusi johtolause kuuluu näin: Ei! on kokonainen lause. Ja se kuuluu englanniksi, että No! is a complete sentence. Se riittää, sitä ei tarvitse perustella.

Patrician lääkäridekkarisarjasta Osasto C1 on tulossa viron- ja puolankieliset käännökset. Toivon kovasti, että myös ruotsinnos saataisiin pian, jotta kaikki nekin ruotsinkieliset lukijat, joilta suomenkielisen dekkarin lukeminen ei suju, pääsisivät tutustumaan tähän ihmisiä arvostavaan, jännittävään ja ajatuksiamme pölyttävään sarjaan.

PATRICIA BERTÉNYI

Turkulainen unkarilaissyntyinen kirjailija.
Työskentelee sairaanhoitajana teho-osastolla.
Tehohoito-lehden päätoimittaja.
Valokuvaajan tutkinto New York Institute of Photographyta.

Patricia ja Abby-koira.

Författaren Patricia Bertényi behandlar mångfald i sina romaner

Text Päivi Kuntze

Patricia G Bertényi har skrivit fem romaner vars teman är mångfald och jämlikhet. Hon har själv flyttat från Ungern till Åbo när hon var bara åtta år gammal. Patricia tror att genom sitt skrivande kan hon få fram saker som det inte pratas om. När man berättar om mångfald och rasism i en underhållande bok som inte godkänner ett sådant beteende kan läsarens syn omärkligt ändras.

Författaren Patricia Bertényi berättar här om sitt liv och sina erfarenheter av rasism. Hon har själv stött på rasistiska kommentarer och är bekymrad över hur rasismen påverkar samhället. Hon menar att samhället förändras när små individer gör förändringar och påverkar saker.

Hon tycker att Röda Korset har gjort väldigt mycket för antirasism och skulle ha möjligheter att även utvidga sin påverkan. Röda Korset är så välkänd och brett accepterat i vårt samhälle att kunde budet om mångfald och arbetet mot rasism föras fram ännu mera än idag.

Slutligen diskuterade vi frågan om våld mot kvinnor. Alla tror inte att kvinnor utsätts för så mycket övergrepp som det gör. Patricias nya motto är: Nej! är en fullständig mening. Det räcker, du behöver inte motivera det.

Hennes böcker kommer snart att översättas till estniska och polska. Jag önskar innerligt att även svenska översättningar blir tillgängliga, för Patricia skriver underhållande böcker med viktiga teman.

PATRICIA BERTÉNYI

Ungerskfödd författare från Åbo.

Arbetar som sjuksköterska på intensivvårdsavdelningen.

Chefredaktör för tidningen Tehohoito (Intensivvård).

Fotografexamen från New York Institute of Photography.

Bild: Tomi Kuntze

Kolumn

Mångfalden är inbyggd inom oss

Text Sia Spiliopoulou-Åkermark | Bild Fia Saaristo

Snöskred (Avalanche) heter en av mina största favoriter bland Leonard Cohens rika produktion. Sången berör mig både genom det rastlösa framåtlutande gitarrkompet och genom Cohens hårda, distanserade röst. En känsla av uppror och avstånd? Sången kommer också från en skiva med den provocerande titeln 'Kärlekens och hatets sånger'.

Men tänk! För några år sedan tolkades samma låt av rocksångaren Nick Cave. Samma sång, samma text, men ändå helt annorlunda. Cave väljer ett betydligt långsammare tempo, avskalat pianokomp och sjunger med sårbar, tvekande röst. En känsla av sorg och närhet? Vilken är min favorit av dessa två tolkningar? Jag kan inte säga. Min kärlek till sången har liksom fördubblats genom dessa lika-olika tolkningar.

Jag tror att många människor har haft samma upplevelse. En fotbollsspelare förnyar spelet genom ett nytt sätt att dribbla. En diktare använder samma gamla ord i helt nyskapande diktrader. En konditor modifierar ett recept, av inspiration eller av brist på ingredienser, och en ny bakelse står där på disken och älskas av kunderna. Är det samma, eller är det olika saker vi talar om? Vad talar vi om egentligen? Talar vi om likheterna och olikheterna, eller talar vi om det vi uppskattar eller upprörs av i det nya? Eller talar vi om det gamla?

Vi befinner oss nästan dagligen inför detta fenomen av tvetydighet till vår omgivning. Det är så det måste vara, eftersom vi omedvetet förhåller oss ständigt till vår omgivning. Vi positionerar oss och vi definierar oss själva genom att betrakta och förhålla oss till

allt omkring oss. Till den fysiska miljön, till ljud, synintryck, människor och andra djur omkring oss. Från vaggan till döden vill vi synas och bekräftas som unika individer och samtidigt vill vi känna tillhörighet och uppskattning. Tillhörighet och uppskattning är särskilt viktiga för oss när vi känner oss sårbara eller hotade.

Synen på och vår relation till oss själva och till andra människor har utvecklats under århundrandena och ser olika ut på olika håll i världen och i olika kulturer. Vi vet dock numera att Carl von Linnés rashierarkier saknar vetenskapligt stöd, även om hans gärning betyder enormt mycket för vårt sätt att förstå och studera världen på. Denna utveckling speglas också i juridiken. Juridiken försöker ge ramar för en rimlig balans mellan å ena sidan människans självständighet och individualitet och å andra sidan vägar till

olika former av tillhörighet som vi upplever som meningsfulla och väsentliga. Balansen mellan individuell autonomi och tillhörighet i olika gemenskaper gör sig gällande i parförhållanden, vänskapsrelationer, i familjen, skolan, arbetsplatsen, staten osv. Som den holländska rättsfilosofen Pauline Westerman har uttryckt det uppstår juridiken i kontakten mellan främlingar.

När jag hyser sådan kärlek för samma sång i två så olika tappningar blir jag varse om att jag är i grunden mångsidig inombords. Mångfalden finns i oss själva till att börja med. Vi har olika behov, känslor, tankar, kapaciteter i olika situationer. Vår individuella autonomi och vår relation till omgivningen är inte ständiga. De ändras och utvecklas. Jag har bott och arbetat i olika länder. När jag flyttade på nytt till Finland, först till Åland och senare till Åbo måste jag till del skapa om mig själv i relation till min omgivning. Nytt jobb. Pendlande till familjen. Ny språkmiljö. Många nya fantasiska människor omkring mig. Jag måste hitta en ny plats.

Är jag samma person eller är jag en ny person när jag skriver dessa rader ett år efter min flytt? Jens Magnusson, svensk stamscellsforskare, kommenterar saken från en biologisk vinkel. Vi vet att olika celltyper nybildas olika snabbt, förklarar Magnusson. I vävnader med högt slitage, såsom huden och insidan av tarmarna, är omsättningen av celler hög. Där ersätts nästan alla celler inom loppet av bara några dagar eller veckor. I andra vävnader är omsättningen lägre, får jag lära mig. I hjärnan förnyas de flesta nervceller inte över huvud taget, förutom i några små specialiserade områden där nya nervceller ständigt bildas. Jag fascinerar av denna osäkerhet och öppenhet. Jag är på en och samma gång en och samma person, men ändå lite ny. Så länge jag lever åtminstone. Magnusson avslutar sin analys med orden 'i kroppen finns alltså stor variation'. Mångfalden är inbyggd inom oss.

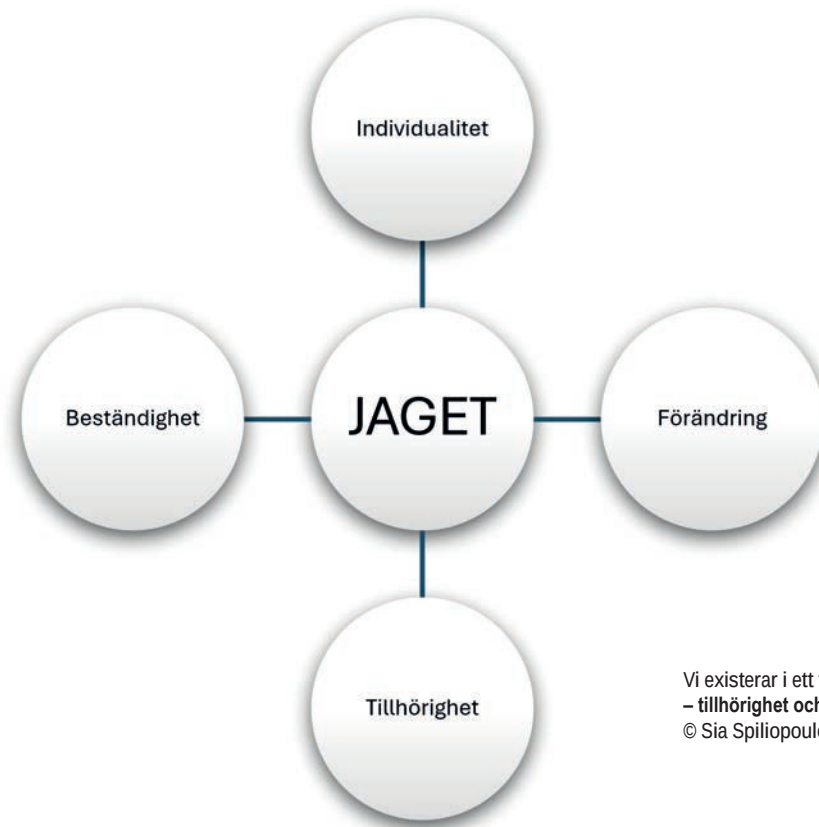
Vi existerar med andra ord i ett fyrfältsspektrum: individualitet – tillhörighet och beständighet – förändring.

Utmaningen för juridiken är att förse oss med ramar som lämnar utrymme för rörelse i dessa riktningar. Det gäller allt från bolagsrätten och familjerätten till minoriteters och territoriella autonomiers rättsliga ställning. Den exakta balanspunkten, som är nödvändig för samhällslugnet, förändras och måste omförhandlas på sätt som rymmer många röster och prioriteringar. De demokratiska samtalen är, så här långt, det bästa verktyg vi har uppfunnit för att lokalisera den föränderliga balanspunkten. Projektet tar aldrig slut.

Livets mångfald är ibland skrämmande men också fascinerande. Jag kan lyssna på Avalanche med Cohen först och Cave sedan och känna lika stor tacksamhet och beröring. På olika sätt.

SIA SPILIOPOULOU-ÅKERMARK

Professor i juridik i Åbo Akademi

Vi existerar i ett fyrfältsspektrum: individualitet – tillhörighet och beständighet – förändring.
© Sia Spiliopoulou-Åkermark

”Man skall jobba med mångfald medan tiderna är goda.

Tre frågor till Sia Spiliopoulou-Åkermark

Text & bild Fia Saaristo

Sia Spiliopoulou-Åkermark är Professor i juridik vid Åbo Akademi. Hennes fokus ligger på autonomi och självstyre.

Du har skrivit en text om mångfald till vår medlemstidning med ett lite ovanligare perspektiv. Hur tänker du kring mångfald?

Jag vill undvika etikettering och tycker inte vi skall ta kategorier som givna. Om vi talar om mångfald i termer av olika grupper så definierar vi gränserna eller lagarna i förväg. Vi borde diskutera mångfald utan att ha färdiga förutfattningar.

Tyvärr är vi ganska inne i oss själva nuförtiden. Det kan leda till brist på samtal. Ofta kallar vi samtal något sådant som egentligen är en förhandling när någon för fram ett förslag som gagnar den själv och så pratar man sig till en kompromiss. Det här gäller både inom lagstiftning och många andra ställen. Vi är inte öppna för vad den andra vill säga om vi kommer till en diskussion med ett färdigt utgångsläge. Vi borde lämna tomma mellanrum som vi inte fyller i. Då kan vi föra en verklig diskussion och kanske skapa något nytt.

Hur ser du på mångfald från ett juridiskt perspektiv?

Ibland finns det en ganska snäv syn av mångfald som icke-diskriminering, men den snäva synen räcker inte. Vi måste se något annat än oss själva och samtala om lämpliga differentieringar.

Speciellt i krissituationer är det ofta bråttom så vi borde ge oss tid för diskussioner, också juridiska, innan något kritiskt händer. Då är vi bättre förberedda att ta hänsyn också till mångfald i svåra situationer. Man skall jobba med mång-

fald medan tiderna är goda.

Finland har mycket att ge gällande mångfaldsfrågor. Historiskt har Finland varit central i utvecklingen av minoritetsfrågor. Många duktiga forskare, jurister, politiker och samhällsdebattörer har hållit mångfald i fokus redan länge. Också i samband med grundlagens revidering på 1990-talet fanns mångfaldsfrågor med. Vi har övat i 100 år på att ha modeller för det här. Det är viktigt att vi står upp för dessa frågor också i fortsättningen.

Visserligen har vi också i Finland haft en restriktiv invandrarpolitik i olika skeden, så helt enkelt är det ändå inte. Men det är viktigt att mångfald hålls på tapeten också i ett icke-försvarsrelaterat sammanhang.

Vad tycker du att vi kunde göra lokalt inom Röda Korset för att stöda mångfald?

Det är bra att Röda Korset tar upp mångfaldsfrågor till aktiv diskussion. Det viktiga skulle vara att vi är nyfikna och inte tänker i kategorier.

Röda Korset har också en viktig uppgift i att lugna människor. Det här såg man till exempel när Ukrainakrisen började. Många kan känna sig överösta av nyheter om krig och konflikter men behöver kanske bli påmind att myndighet nog sköter sitt, tredje sektorns organisationer sitt osv. och att individen inte behöver ta på sig allt ansvar. Röda Korset har ett bra sätt att tala konstruktivt också i konfliktsituationer och hålla hoppet levande.

Ovatko vammaiset aktiivisia tekijöitä vaiko pelkästään toiminnan kohteita?

Teksti Amu Urhonen

YK:n yleissopimus vammaisten oikeuksista lähtee oikeudesta merkitykselliseen osallisuuteen (meaningful participation) kaikilla elämäntilanteilla ja monenlaisiin rooleihin elämässä.

Vammaiset ihmiset mielletään aivan liian usein toiminnan kohteiksi, ei tekijöiksi, saati johtajiksi. Tämä vaikuttaa siihen, miten järjestöjen toimintaa ja fyysisiä ympäristöjä rakennetaan. Oletus näkyy lainsäädännössä asti siten, että vammaisten pääsy aktiivisiin rooleihin suorastaan estetään.

Yleisölle tarkoitettujen tilojen on oltava esteettömiä, mutta henkilökunnan tilojen ei lähtökohtaisesti tarvitse olla. Samoin yleisten palvelujen verkkosivujen täytyy olla saavutettavia esimerkiksi näkövammaisten käyttämille ruudunlukulaitteille, mutta työyhteisön sisäisten tietojärjestelmien ei tarvitse olla. Esiintymislavat, puhujan korokkeet ja puheenjohtajan paikka ovat hyvin usein portaiden päässä, eikä luiskaa tai hissiä ole.

Yhdysvaltojen entinen vammaisten oikeuksien lähettiläs Sara Minkara piti tätä aihetta paljon esillä ja muistutti kerta toisensa jälkeen, että näin ei tarvitse olla. Hän tietää, että kaoottisen oloisissakin tilanteissa kaikki ammattilaisten ja koulutettujen vapaaehtoisten toiminta perustuu tarkkoihin suunnitelmiin. Niiden suunnitelmien tekemisessä ja toteutuksessa vammaiset ihmiset eivät ole mukana, joten ei ole ihme, että me unohdumme ja jäämme muiden jalkoihin.

Eikö riitä, että kuullaan ja autetaan vammaisten parissa työskenteleviä ihmisiä tai vammaisten ihmisten perheitä,

jotka sitten vuorostaan auttavat vammaisia? Se ei riitä - tämä tuli selväksi, kun olin töissä vammaisaktivismia tutkivassa hankkeessa. Haastatteluja analysoidessa kävi hyvin selväksi, että vammaiset ihmiset toivoivat itselleen aivan eri asioita kuin heidän vanhempansa ja usein yhteiskunta. Tiiviisti: itselleen toivoo itsemääräämisoikeutta, läheiselleen suojelua.

Niin kaunis ajatus kuin suojelu onkin, se johtaa kamaliin asioihin. Ukrainassa on kuollut laitoksiin sijoitettuja vammaisia ihmisiä, kun henkilökunta, joiden varassa he ovat olleet, on paennut sotaa. Korona-aikana Suomessa laitoksissa asuvat vammaiset sairastuivat ja kuolivatkin todennäköisemmin koronaan kuin itsenäisesti asuvat. Perhettä ei kaikilla ole, eivätkä kaikki perheet valitettavasti ole hyviä, joten niiden varaan rakentaminen ei voi turvata vammaisten ihmisten oikeuksien toteutumista.

Vaikka ei olisi kysymys katastrofeista tai hätätilanteista, vammaisten ihmisten olettaminen pelkiksi toiminnan kohteiksi on osaamisen, lahjakkuuden ja motivaation tuhlaamista. En usko, että meillä on varaa tällaiseen näinä aikoina, kun vapaaehtoisten perustuvalla toiminnalla säilytetään yhä enemmän tehtäviä ja toisaalta vapaaehtoisia on yhä vaikeampi saada mukaan.

Tässä vaiheessa minulta yleensä pyydetään listaa, jonka avulla voi tehdä

omasta toiminnastaan esteetöntä ja saavutettavaa. Pystyn antamaan muutaman ohjeen. Katso, että ei ole portaita tai jos on, vaihtoehtona on hissi tai tarpeeksi loiva luiska. Tarkista, että paikasta löytyy esteetön vessa. Huolehdi, että käytät ruudunlukulaitteelle sopivia tiedostomuotoja. Huolehdi tilojen akustiikasta, puhu koulutuksessa mikrofonin. Muista tämä kaikki suunnitelmissa ja talousarviossa.

Ennen kaikkea joudun kuitenkin toteamaan, että mikään lista ei ole tyhjentävä. Vammaisten ihmisten yhdenvertaisuus on pitkä prosessi, joka ei koskaan tule valmiiksi. Se ei ole tarra, jonka voi liimata toiminnan päälle, vaan se pitää ottaa osaksi kaikkea suunnittelua ja toimintaa prosessien kaikissa vaiheissa. Tämä saatetaan kuulostaa lomaannuttavalta, mutta voi sen ajatella niinkin, että kaikkea ei tarvitse osata heti eikä yksin. Neuvoja kyllä saa ja tekemällä oppii lisää.

AMU URHONEN

Amu Urhonen on tamperelainen vammaisaktivisti, vammaisten oikeuksien asiantuntija ja teologi. Hän on Abilis-säätiön puheenjohtaja.

En person med funktionsnedsättningar är en aktör, inte bara någon som behöver hjälp

Sammandrag av Amu Urhonens text på svenska Fia Saaristo

Det är viktigt att inkludera personer med funktionsnedsättningar i alla delar av samhället, inte som passiva mottagare utan som aktiva deltagare och ledare. Allt för ofta ses personer med funktionsnedsättningar som objekt för hjälp, inte som personer med egen kapacitet och vilja att bidra.

Detta syns i både lagstiftning och praktiska lösningar, där hinder som otillgängliga fysiska miljöer och tjänster begränsar möjligheterna att delta i samhället. Till exempel finns det ofta inte hissar eller andra alternativ till trappor, och arbetsplatsers system är inte alltid anpassade för att stödja dem som använder hjälpmedel. Till exempel finns det regler för att allmänna tjänster på nätet skall vara tillgängliga för dem som har nedsatt syn, men företagens interna system behöver inte vara tillgängliga.

Ofta händer det också att personer med funktionsnedsättningar själva önskar något annat än vad deras familjer eller samhället vill för dem. De vill själva ha självbestämmande, medan de närliggande gärna ser att de behöver skyddas. Men skydd är inte alltid lösningen. Det finns allvarliga konsekvenser när alla inte får delta i beslutsfattandet – som under kriser eller katastrofer. Vi har sett tragiska exempel på detta, där personer med funktionsnedsättningar inte har fått den hjälp de behöver. Till exempel i Ukraina har det hänt att personer som placerats på anstalt dött på grund av att personalen som skött dem har flytt kriget.

Arbetet för en mer inkluderande och tillgänglig värld är en långsiktig process som aldrig riktigt är "klar". Det handlar om att hela tiden arbeta för att göra saker mer tillgängliga, även om det ibland känns överväldigande. Men vi behöver inte göra allt på en gång eller på egen hand – det finns stöd att få, och genom att arbeta tillsammans kan vi lära oss och göra framsteg.

Som alla andra

Text Fia Saaristo | Bild Sofia Järnström/FDUV | Grafik FDUV

Personer med intellektuell funktionsnedsättning har precis samma behov som alla andra. Alldeles vanliga behov som kan behöva särskilda lösningar, men behoven är samma.

Det poängterar Vanessa Westerlund då vi samtalar om mångfald. Vanessa Westerlund är sakkunnig inom påverkansarbete inom FDUV. FDUV står för frihet, delaktighet, utveckling och valmöjligheter för alla och är en nationell människorättsorganisation som jobbar för att svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras familjer skall få jämlik ställning och behandling på sitt modersmål.

När vi talar om mångfald finns det ju också mångfald inom funktionsnedsättningar, påpekar Westerlund. Det finns olika typer av fysiska funktionsnedsättningar och därtill har vi de intellektuella

funktionsnedsättningarna. Samma person kan också ha flera olika funktionsnedsättningar.

OLIKA TYPER AV STÖD FÖR ATT GÖRA VARDAGEN SMIDIGARE

Olika personer kan behöva olika typer av stöd. Någon kanske saknar talat språk, medan någon annan inte har några problem med språket. Därför är det också viktigt att vi utgår ifrån den enskilda personen och inte från en viss diagnosgrupp. Vad kan just den här personen ha nytta av för hjälpmedel, stöd eller anpassning för att kunna utföra dagliga sysslor eller till

exempel komma med i frivilligverksamhet?

FDUV arbetar också för mer individuella lösningar. Lättspråk, till exempel, är ursprungligen utvecklat för personer med intellektuell funktionsnedsättning men kan vara ett väldigt bra verktyg också för till exempel personer med minnessjukdom eller för invandrare. Det kan därför vara bra att tänka lite oftare på olika hinder och hur vi kan minska på dem.

Hur gör vi tröskeln lägre? Ett funktionshinder kan nämligen vara just en tröskel men också en bullrig miljö eller en krångligt formulerad text. Hur kan vi då i våra avdelningar främja mångfald?

Gärna genom att se på tillgänglighet som ett bredare begrepp, säger Vanessa Westerlund. Kan personer med funktionsnedsättningar komma med i verksamheten? Det kan gälla fysiska hinder som trappor och trösklar, och då är det viktigt att ha verksamhet på ställen dit det är lätt att ta sig. Men vi kan också tänka på kognitiv och sensorisk tillgänglighet genom att reservera lite mera tid för pauser och använda lättspråk eller att hålla omgivningen fri från buller och bakgrundsljud.

Vi skall också komma ihåg att personer med intellektuell funktionsnedsättning är helt vanliga personer som gärna också är med och arrangerar verksamhet, inte bara den part som tar emot hjälp. Intellektuell funktionsnedsättning är också något som inte försvinner över tid, så personerna kan vara av olika åldrar.

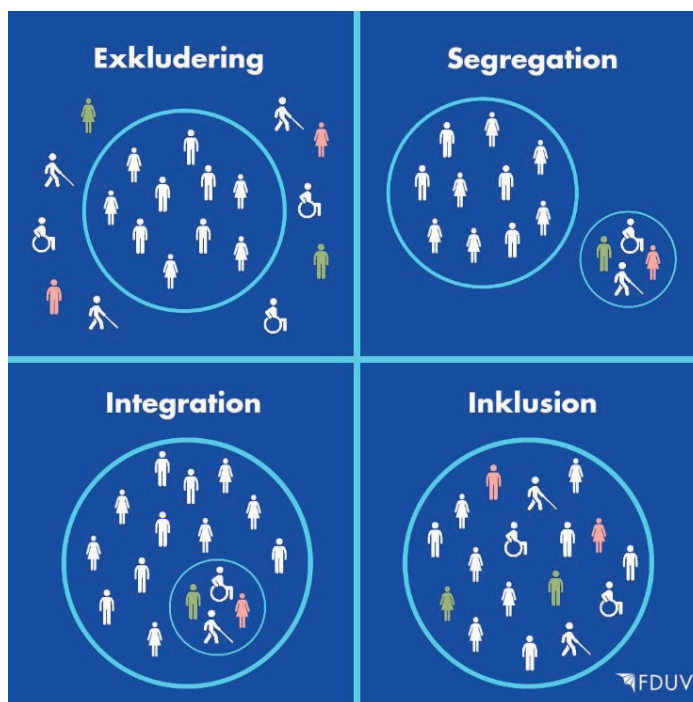
ÄR DIGITALA HJÄLPMEDEL LÖSNINGEN?

Kan digitala lösningar vara till gagn för personer med intellektuell funktionsnedsättning?

I vissa situationer kan det vara bra. Någon som har svårt att ta sig till en mötesplats eller någon som blir stressad i oroliga miljöer kan trivas bättre med att få vara med digitalt. Det finns också bra digitala verktyg som kan vara till hjälp med att tolka bilder och text. Å andra sidan är den sociala sidan väldigt viktig och det kan vara mycket trevligare att träffas i en grupp på plats och ställe. Alla personer med intellektuell funktionsnedsättning har heller inte alltid tillgång till dator eller till bankkoder för identifiering, vilket kan vara bra att tänka på.

VANESSA WESTERLUND

Sakkunnig inom påverkansarbete inom FDUV

10 tips för gott bemötande av personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF)

1. Var dig själv. Var ärlig och bemöt personen så som du själv vill bli bemött.
2. Se människan bakom funktionsnedsättningen. Bakom diagnosen finns en människa som precis som alla andra gläds, gråter, älskar och blir arg. Försök lära känna just den här personen.
3. Kom ihåg att det finns stor variation inom gruppen. Dra inte alla personer med IF över samma kam och undvik att bekräfta stereotyper.
4. Visa respekt. Bemöt vuxna som vuxna och var lyhörd och intresserad.
5. Tala inte över huvudet på personen. Prata direkt med personen, inte via andra.
6. Hjälプ inte mer än nödvändigt. Ta vid där personens egen förmåga inte räcker till.
7. Tänk på att IF ofta innebär svårigheter med vardagliga kognitiva, sociala och praktiska färdigheter: undvik svåra ord och använd tydliga och konkreta instruktioner.
8. Om personen inte kan tala eller har ett ottydligt tal är det viktigt att ha tålamod – det kan ta längre tid för personen att kommunicera än vad du är van vid.
9. Våga fråga. Fråga personen själv eller vid behov någon närstående.
10. Gör det inte för svårt – ibland räcker det att säga hej eller att hälsa tillbaka!

Källa: FDUV

Små insikter, stor förändring - fördjupa dig i mångfald och bemötande

Text Elin Holmberg | Bild Fia Saaristo

Hur påverkar olika normer, fördomar, jämlikhet, tillgänglighet och sociala förhållningsregler vårt agerande? Har du någon gång stannat upp och reflekterat över varför vi omedvetet följer vissa sociala regler eller varför vissa grupper riskerar att exkluderas? Små detaljer i vårt kroppsspråk, vårt språkbruk och vårt bemötande har en avgörande roll i hur vi uppfattar varandra och hur välkomna vi känner oss. Som frivillig möter du människor med olika bakgrunder och erfarenhet, vilket gör det viktigt att ha ett medvetet och inkluderande bemötande. Men hur kan man vara säker på att ens eget agerande alltid främjar delaktighet och jämlikhet?

För att öka kunskapen inom detta område har Finlands Röda Kors tagit fram kursen ***Mångfald i frivilligverksamhet***. Denna kurs ger dig kunskap om de osynliga strukturer som påverkar vårt samhälle och hjälper dig att förstå hur du aktivt bidrar till en mer inkluderande och öppen verksamhet. Genom konkreta exempel och reflektioner får du verktyg för att skapa respektfulla, trygga och jämlika möten. Denna kurs ger dig inte bara en fördjupad förståelse om mångfaldens betydelse, utan ger även konkreta verktyg för att arbeta aktivt mot exkludering och fördomar. Kursen ***Mångfald i frivilligverksamhet*** erbjuder alla frivilliga inom Finlands Röda Kors en möjlighet att utforska dessa frågor.

Kursen är tillgänglig via **finnishredcross.vuolearning.fi**. Efter inloggningen kan den sökas under *Tillgängliga kurser*. Genom kursen får deltagaren verktyg för att kritiskt granska normer och fördomar samt förstå deras inverkan på möten och växelverkan. Dessutom belyses mångfaldens betydelse och dess roll i Röda Korsets verksamhet.

Genom att genomföra kursen kan du som frivillig öka din medvetenhet, stärka din förståelse för dessa teman och bidra till att motverka fördomar. Kursen kan också ge insikt i hur olika faktorer påverkar vårt beteende och de sociala förhållningsregler vi ofta omedvetet följer.

ELIN HOLMBERG

Elin Holmberg studerar vid Yrkeshögskolan Novia och utför sin praktik vid Åbolands distrikt.

**Åbolands distrikt
fyller år. Det skall
vi fira tillsammans!**

**Turunmaan piiri
täyttää 90 vuotta.
Juhlitaan yhdessä!**

Röda Korset Åboland firar sina 90 år med evenemang hela året

Text Fia Saaristo

Röda Korset Åbolands distrikt fyller i år 90 år och firar med besök till olika intressanta platser under året och också en stor fest i oktober.

Röda Korsets historia i Åboland började egentligen redan år 1914 när det publicerades ett upprop i Åbo Underrättelser. Man insåg krigshotet och uppmanade åboborna att organisera sig för att bygga upp beredskapen med både material och frivilliga hjälpare.

År 1935 omorganiserade Finlands Röda Kors sig så att distrikt grundades. Då kom också Åbolands distrikt till och i år kan distriktet fira 90 år av verksamhet även om många saker påbörjades redan tidigare.

”Sätten att hjälpa har ändrats men hjälpbehoven är väldigt långt samma som då”, säger Annalena Sjöblom, verksamhetsledare för Åbolands distrikt.

”Idag är Åbolands distrikt en aktiv organisation med 10 livskraftiga avdelningar. Fortfarande är målsättningen att hjälpa de mest utsatta och att upprätthålla en beredskap. Våra avdelningar har många aktiva frivilliga och är en stor resurs i beredskapssituationer. Jag litar på var och en av dem”, konstaterar Annalena Sjöblom

Jubileumsåret kommer att uppmärksammas dels med exkursioner till olika enheter inom Röda Korset och också med en stor fest och mäsas på hösten.

Exkursioner har redan ordnats till Kontti och De ungas skyddshus. Under året ordnas ännu exkursioner bl.a. till Återbruket i Dalsbruk, Blodtjänst och Mottagningscentralen i Åbo. Exkursionerna är öppna för alla och anmälningar kan göras via Åbolands distrikts hemsida eller Oma. Syftet med exkursionerna är att uppleva hur olika verksamhetsformer inom Röda Korset arrangeras idag. Fokus är, såsom år 1935, att bygga upp en beredskap och att hjälpa de mest nödställda. I dagens läge är sätten bara förnyade.

I oktober kulminerar jubileumsåret i en mäsas och en galamiddag på Kåren. Mera information om jubileumsårets evenemang publiceras på Åbolands distrikts hemsida och i distriktets some-kanaler.

Välkommen med och fira vårt 90-åriga distrikt!

Punainen Risti Turunmaa täyttää 90 vuotta ja juhlii tapahtumin läpi vuoden

Teksti Fia Saaristo

Turunmaan piiri täyttää tänä vuonna 90 vuotta ja sitä on syytä juhlia sekä uusien että vanhojen jäsenten ja vapaaehtoisten kanssa! Juhlavuoden aikana järjestetään vierailuja mielenkiintoisiin kohteisiin ja pidetään mahtavat 90-vuotisjuhlats.

”Tavat auttaa ovat muuttuneet, mutta avun tarpeet ovat pitkälle samat kuin ennen”, sanoo Annalena Sjöblom, Turunmaan piirin toiminnanjohtaja. ”Turunmaan piiri on tänään aktiivinen organisaatio, johon kuuluu 10 elinvoimaista osastoa.”

Kaikki ovat tervetulleita mukaan juhluvuođen vierailuille! Retkiä järjestetään vuoden mittaan eri paikkoihin, nyt keväällä vielä Taalintehtaan Återbruketiin ja syksyllä

muun muassa Veripalveluun ja Turun vastaanottokeskukseen ja. Löydät ilmoittautumislinkit vierailuihin kotisijemme kautta. Retket ovat avoimna kaikille ja ilmoittautua voi vaikka kaikkiin!

Lokakuun 18. juhluvuosi huipentuu Turun Kårenilla järjestettävään messutapahtumaan ja gaalaan. Messuilla voi tutustua piirin toimintaan ja oppia uutta kansainvälisestä toiminnasta. Illan gaalassa vuorossa juhlatunnelmaa, hyvää ruokaa ja juhlahumua vanhojen ja uusien ystävien parissa.

Tervetuloa mukaan juhlimaan 90-vuotista piiriä!

Åboland 90 exkursioner

Turunmaa 90 ekskursiot

8.5 kl. 18 Återbruket i Dalsbruk | 8.5. klo 18 Återbruket Taalintehtaalla
8.5 kl. 16.30 Busstransport till Återbruket | 8.5. klo 16.30 Bussikuljetus Återbruketiin
17.9 kl. 17 Åbo mottagningscentral | 17.9. klo 17 Turun vastaanottokeskus
28.10 kl. 17.45 Blodtjänst i Åbo | 28.10. klo 17.45 Veripalvelu Turussa

MERA INFO OM ANMÄLNING HITTAR DU VIA VÅR HEMSIDA.
LISÄTIETOJA ILMOITTAUTUMISESTA LÖYDÄT KOTISIVUJEMME KAUTTA.

Åbolands distrikt firade sina 80 år 24.10.2015 på Kåren

Här är några citat från Finlands Röda Kors ordförande
Pertti Torstilas festtal.

”Det är en glädje att få vara här i dag tillsammans med er och fira ett distrikt som präglas av gemenskap, glädje och en hjälpvilja som är större än själva distriktet. Då jag för första gången som ordförande bekantade mig med distriktets verksamhet för ett knappt år sedan fäste jag mig vid att distriktet visserligen var rätt litet men att det var synnerligen energiskt. Och under året har jag stärkts i min uppfattning att ni är en grupp människor som inte tvekar en sekund då det gäller att möta nya utmaningar eller att fördomsfritt hjälpa era medmänniskor.

”I glesbygden är det på många håll organisationerna och deras frivilliga som erbjuder den service som den offentliga sektorn inte förmår producera och den privata sektorn inte har intresse av. Förväntningarna på organisationerna växer samtidigt som också deras resurser minskar. starkare samarbete förutom med myndigheter och organisationer även med aktörer inom den fjärde sektorn.

”Att stöda myndigheterna är Röda Korsets grunduppgift. Jag ser det som lika viktigt – om inte viktigare att Röda Korsets frivilliga och understödare förstärker den atmosfär och de attityder som talar för empati, respekt och trygghet för varje individ i samhället. Jag vill säga att Röda Korsets frivilliga, understödare och vänner tillsammans bildar en mäktig värdegemenskap.

”Det här visar att vi trots att vi är en gammal organisation med långa traditioner samtidigt har den smidighet och flexibilitet som krävs av oss just nu, något vi satsat på att ha beredskap för. Vi har alltså klarat av att möta de nya förväntningar som ställs på oss. Men vi ska inte stagnera i den trygghetskänsla som föds av den relativa framgång vi haft. Vår långa historia ger oss resurser och erfarenhet, men vi ska inte bli fångna i gamla handlingsmönster.

**Åbolands distrikt firar
Turunmaan piiri juhlii**

Kåren

18.10.2025

**Mässa
Messut**

**FÖRELÄSNINGAR | PRESENTATIONER | LUNCH
LUENTOJA | ESITTELYJÄ | LOUNAS**

**Galamiddag
Gaalapäivällinen**

**TRE RÄTTERS MIDDAG | FESTTAL | MUSIK
KOLMEN RUOKALAJIN PÄIVÄLLINEN | JUHLAPUHE | MUSIIKKIA**

MERA INFO HITTAR DU PÅ VÅR HEMSIDA.
LISÄTIETOJA LÖYDÄT KOTISIVULTAMME.

Profilen

90 år av perspektiv på Röda Korsets verksamhet

Text Fia Saaristo | Bild Finlands Röda Kors Åboland

Anneli Rautiainen blir 90 år i år, precis som Åbolands distrikt. Anneli har en lång bakgrund som frivillig och förtroendevald i Dragsfjärds avdelning. Anneli har bland annat fungerat som ordförande för avdelningen i många år. Efter sin tid som ordförande tog Anneli över ansvaret för vänverksamheten. Hon hade nyligen blivit pensionär och hade mera tid för vänverksamheten. Vänverksamheten har varit väldigt viktig för Anneli, själv kallar hon det sitt hjärtebarn. Under Annelis tid i vänverksamheten ordnades bland annat promenader med patienter från hälsocentralen och soppadagar.

Anneli föddes samma år som Åbo-

lands distrikt grundades och sin första kontakt med Röda Korset fick Anneli i ett ledsamt sammanhang när hon var bara fyra och ett halvt år. Annelis familj var tvungen att lämna sitt hem i Karelen och ta sig västerut. Då har hon och många andra flyktingar tagits emot av Röda Korset. Anneli kommer ihåg händelsen såhär:

”Jag var väldigt liten men händelsen har etsat sig fast i mitt minne. Vi kom resande i godståg från Karelen. Resan tog många dagar och ibland måste vi stanna för att tågbanan blev bombad. Damer från Röda Korset kom in i tågvagnarna och serverade oss välling. Annars gick det ju inte att få mat i tågen. Jag minns väldigt tydligt deras armbindlar med det röda

korset på.”

Några år senare när Anneli studerade vid Husmorsskolan blev kontakten till Röda Korset mer aktiv. Röda Korset ordnade kurser i första hjälpen vid Husmorsskolan och efter det gick Anneli själv många kurser. Hon startade senare en första hjälpen grupp i skolan där hon arbetade i Dalsbruk.

Idag bor Anneli i Raseborg men följer fortfarande aktivt med vad som händer inom Åbolands distrikt. Efter att ha varit med i vänverksamheten i många år hoppas Anneli att hon nu skall hitta en egen frivillig vän åt sig på den nya orten.

Vi önskar både Anneli och distriktet grattis till jubileumsåret!

Medaljregn i Pargas när distriktet höll årsmöte

Text & bild Fia Saaristo

Röda Korset Åbolands distrikt ordnade den 12.4 sitt årsmöte i Pargas. I samband med mötet premierades även många aktiva frivilliga med utmärkelser.

Lördagen den 12 april samlades representanter för avdelningarna i Åboland i Råttis i Pargas för att ta del av årsmötet. Förutom de egentliga mötesärendena delades också förtjänsttecken ut. Deltagarna fick också ta del av en omvärldsanalys av Matias Andersson samt en musikalisk hälsning från Musikinstitutet Arkipelag. Råttis var fullsatt och stämningen var fin.

MÅNGA MEDALJER OCH FÖRTJÄNSTTECKEN TILL FRIVILLIGA

Förtjänstmedaljerna tilldelas frivilliga som erkänsla för utomordentligt förtjänstfull och mycket långvarig verksamhet eller exceptionellt betydelsefulla insatser till direkt förmån för Finlands Röda Kors och organisationens syften.

Guldmedalj tilldelades Birgitta Alho,

Runa-Lisa Bergström, Gudrun Engman, Siw Karlsson, Maggie Lindroos, Helena Lindström och Margareta Mattsson.

Silvermedalj tilldelades Sverker Engström, Henriette Eriksson, Oona Johansson, Barbro Nikinmaa och Bernhard von Weissenberg.

Bronsmedalj fick Christa Stenwall, Eija Jalas, Erik Lindström, Anne Lassfolk, Kristina Landén, Vidar Nyberg och

Sonja Tobiasson.

Förtjänsttecken delades ut till Benita Ekholm, Taina Engblom, Karl-Gustav Eriksson, Carita Lindbom, Christian Mollgren, Gun Nordin, Per-Olof Nordin, Brithel Pohjavirta, Jaana Rosenblad, Andrea Södergård och Tarja Wuorio.

KENNETH NYGÅRD FORTSÄTTER SOM ORDFÖRANDE

Som ordförande för Åbolands distrikt fortsätter Kenneth Nygård från Åbo svenska avdelning. Nygård valdes nu till sin andra period som ordförande. Till viceordförande valde årsmötet Stina Söderlund från Pargas avdelning. Hon efterträder Jeanette Laaksonen, vars mandatperiod slutar.

Till styrelsemedlemmar för följande tvåårsperiod valdes Tanja Liljeqvist (Hitis avdelning), Mariette Funck (Västanfjärds avdelning), Anne Majonen (Dragsfjärds avdelning), Lotta Söderlund (Iniö avdelning) och Jaana Rosenblad (Houtskärs/Hitis avdelning).

Övriga medlemmar i styrelsen är Pål Byman (Kimito avdelning), Simo Laaksonen (Pargas avdelning), Benjamin Lindström (Kimito avdelning), Anne Peltonen (Åbo svenska avdelning) och Inger Wiklén (Korpo avdelning).

Distriktets ordförande Kenneth Nygård från Åbo och viceordförande Stina Söderlund från Pargas.

Ett medlemskap i Röda Korset är ett ställningstagande

Text Annalena Sjöblom | Bild Janne Bergman | Symboler om principer IFRC, ifrc.org

Som medlem i Finlands Röda Kors ingår du i ett unikt nätverk, världens största humanitära rörelse, som verkar i så gott som alla världens länder.

Genom att bli medlem förbinder du dig till Röda Korsets grundläggande principer. Principerna är humanitet, opartiskhet, neutralitet, självständighet, frivillighet, universalitet och enhet.

Medlemskapet i Röda Korset är ett ställningstagande för medmänsklighet, handlingskraft och allas lika värde. Som medlem får du möjlighet att uttryckligen ta ställning för organisationens grundläggande principer och verksamheter och även aktivt engagera dig i den demokratiska processen. Som medlem kan du också bli förtroendevald i Röda Korsets styrelse, på lokal och/eller nationell nivå om du vill.

Finlands Röda Kors har 66 472 medlemmar, vilket är cirka 1,2 % av hela befolkningen. I hela världen har Röda Korset 16 miljoner frivilliga, i Finland 40 000. I Finland hör 15 miljoner personer till någon förening. Det betyder att varje finländare i medeltal hör till minst 3 föreningar!

Har du någon gång räknat till ur många föreningar du hör till, jag tror jag kommer upp till tio.

För att vara frivillig i Röda Korset behöver man inte vara medlem, ej heller frivillig fast man är medlem. Medlemsantalet har dock en relevans då vi talar om hur betrodd en organisation är. Medlemsavgiften finansierar avdelningens verksamhet, så ju fler vi är desto mer hjälparbete kan vi göra lokalt.

Röda Korset styrka är att det finns avdelningar med medlemmar i hela landet, allt från Hitis till Ivalo. Det visar att vi är en betrodd organisation som människor litar på och vill understöda.

Du som nu läser denna tidning är

”Vår röst tillfrågas och vi hörs då vi talar för den svagas del i samhället.

ANNALENA SJÖBLOM

Verksamhetsledare och beredskapschef
i Åbolands distrikt,
tfn 0400 838 675,
annalena.sjoblom@redcross.fi

medlem i en avdelning i Åbolands distrikt. Vi har 1593 medlemmar i tio olika avdelningar. Vår minsta avdelning är Iniö med 49 medlemmar, vilket dock är 30% av hela Iniös befolkning. Bravo Iniö! Vår största avdelning är Pargas med 440 medlemmar.

I denna oroliga värld är det ytterst viktigt att vi har en opartisk, neutral och självständig organisation som osjälviskt vill hjälpa en medmänniska i nöd. Vår styrka och vårt dragplåster är våra sju principer som styr vår verksamhet. Principerna Frivillighet, Enhet och Universalitet möjliggör vår verksamhet, Neutralitet och Självständighet ger oss verktyg att arbeta medan Humanitet och Opartiskhet

är våra målsättningar.

Antalet medlemmar mäter vår styrka i samhället och är en faktor som gör att Röda Korset kan påverka beslutsfattande, ta ställning till och blir tagen på allvar i olika forum. Vår röst tillfrågas och vi hörs då vi talar för den svagas del i samhället. Vår hjälpverksamhet når dit inte andra organisationer når och vårt samarbete med myndigheter är unikt.

Tack för att du stöder vårt arbete genom medlemskapet - det är viktigt. Vill du – får du gärna berätta vidare om vad medlemskap i Röda Korset innebär och varför det är viktigt. Ju fler vi är desto starkare är vi för en merhuman värld.

Tillsammans gör vi skillnad!

FRKs sju grundprinciper

Målsättningar som motiverar oss att agera:

Humanitet

Att förhindra och lindra människors lidande på alla vis är Röda Korsets viktigaste uppgift och syftet med verksamheten. Organisationens syfte är att skydda människors liv, hälsa och människovärde. Den främjar ömsesidig förståelse mellan människor, vänskap, samarbete och varaktig fred.

Opartiskhet

Röda Korset försöker lindra lidande enbart utgående från människors behov av hjälp, inte deras nationalitet, religion, ras, politiska åsikter eller samhällsliga ställning. De som lider störst nöd prioriteras.

Verktyg för att nå målsättningarna:

Neutralitet

För att se till att alla parter har förtroende för organisationen och för att kunna hjälpa alla offer tar Röda Korset inte ställning i samband med stridigheter och blandar sig aldrig i politiska, ideologiska, religiösa eller nationella konflikter.

Självständighet

Röda Korset är en självständig rörelse. Även om de nationella föreningarna hjälper det egna landets myndigheter att uträtta humanitära uppdrag och omfattas av det egna landets lagstiftning, ska de kvarhålla sin autonomi till den grad att de alltid kan verka enligt Röda Korsets principer.

Dessa möjliggör verksamheten:

Frivillighet

Röda Korset är en frivilligorganisation, vars verksamhet är altruistisk.

Enhet

I varje land kan det finnas endast en rödakors- eller rödahalvmåneförening, som är öppen för alla och vars verksamhet sträcker sig över hela landet.

Universalitet

Den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen är universell. Dess nationella föreningar är jämlika och har lika stora skyldigheter att hjälpa varandra.

Röda Korsets principer fyller 60 år i år

Johanna Kylmäoja, Utbildningsplanerare på Centralbyrån, skriver om principer följande:

"... min bästa lärdom om vad Röda Korsets principer är och hur de syns i vår verksamhet som frivilliga och anställda har jag fått genom att jag fått gå på olika utbildningar, jag har fått diskutera, fundera, grubbla och ibland ifrågasätta tillsammans med andra. Oj oj oj vad vi i vår avdel-

ningsstyrelse ibland var av olika åsikter och då någon av oss förstod att ställa den viktiga frågan – vad säger våra principer – så kom vi vidare i beslutsfattandet."

Läs mera om Johannas funderingar kring Röda Korsets principer på vår hemsida i adressen rodakorset.fi/aboland under nyheter *Just nu i Åboland!*

Årets vän uppvaktades i vändagsveckan.
Axel Gröndahl från Åbolands distrikt
överbäckte diplomtet till Viteka Eriksson.

Årets vän Viveka Eriksson inspireras av gemenskapen

Text Fia Saaristo | Bild Axel Gröndahl

Finlands Röda Kors Åbolands distrikt utsåg i samband med vändagen Årets vän i Åboland. I år gick utmärkelsen till Viveka Eriksson från Dalsbruk.

Årets vän utses av Röda Korset Åbolands distrikts frivilligutskott varje år i samband med vändagen. Syftet med utmärkelsen är att lyfta fram individer och grupper som främjat gemenskap och ger av sin tid för andra.

Viveka Eriksson har varit eldsjelen i startandet av vänverksamheten inom Dragsfjärds avdelning. Tack vare henne har antalet frivilliga vänner ökat i avdelningen. I nomineringen av Viveka Eriksson till Årets vän konstaterades att "Viveka visar vägen för hur en vänverksamhet kan utvecklas och blomstra".

VIVEKA, HURDANA INSATSER HAR DU GJORT FÖR ATT UTVECKLA VÄNVERKSAMHETEN?

Jag har utgått från att lyssna. Tagit reda på vad det finns för behov och pratat med dem som varit i vänverksamheten tidigare. Under pandemitiden hade många slutat så det fanns ett behov av något nytt. När man sedan kunde börja röra sig bland folk igen – och bland annat hjälpas åt att inreda lägenheter åt flyktingar – kom kontakterna naturligt igen. Vi var många som märkte att Röda Kors-verksamheten är viktig och givande.

Nu har många börjat notera att hela avdelningen fått ett uppsving. Som ett fint exempel nämner Viveka Återbruket, som har blivit en ny knutpunkt för människor i alla åldrar att umgås och göra saker som känns viktiga. På lördagarna drivs verksamheten i Återbruket helt av frivilliga och nya kan också komma med. Det finns

olika typer av program, bland annat en pysselhörna för barn, instrument som man får musicera med osv. Det finns en väldigt fin gemenskap i Återbruket, säger Viveka. I dagens värld med mycket negativt behovs ställen för gemenskap, sång och musik över generations- och språkgränser.

VAD HAR VÄNVERKSAMHETEN GETT DIG PERSONLIGEN?

Otroligt mycket. Jag har sedan barndomen blivit uppmuntrad att hjälpa där det behövs och har en bakgrund i vårdbranschen, så det känns naturligt för mig att hjälpa andra. Jag flyttade själv till Dalsbruk under pandemin och blev då via vänverksamheten bekant med nya människor på orten. Jag är så himla glad att jag hittat andra frivilliga att umgås med. Det är lite som ringar på vattnet när man gör saker tillsammans, det fina sprider sig.

Det känns som om samarbetet med de andra avdelningarna på Kimitoön också blivit bättre på senare tid, framför allt genom beredskapsverksamheten och vännerna. Även det känns väldigt viktigt och fint.

DU VERKAR HA MÅNGA FINA IDÉER FÖR VERKSAMHETEN INOM AVDELNINGEN. VAD KUNDE VARA NÄSTA STEG I VÄNVERKSAMHETEN?

Jag skulle gärna förverkliga något för ungdomar, kanske erbjuda dem naturupplevelser på något sätt.

Dragsfjärds avdelnings ordförande Anne Majonen deltog i uppvakningen av Viveka i medlet av februari.

”I dagens värld med mycket negativt behövs ställen för gemenskap, sång och musik över generations- och språkgränser.

**Vill du bli
en vän?
Haluatko
ystäväksi?**

**Vill du ha
en vän?
Haluatko
ystävän?**

**Kontakta din
lokalavdelning!
Ota yhteyttä
paikallisosastoosi!**

Dragsfjärd

Viveka Eriksson, viveka.b.eriksson@gmail.com,
tfn 041 531 8018 (måndag kl 9.30-11, torsdag kl 15-16)

Hitis

Pilvi Rehn, tfn 040 768 2569, **Tina Gustafsson**, tfn 040 758 4749

Houtskär

May-Britt Järnström, maya_j47@hotmail.com, tfn 040 575 9782

Iniö

Kristiina Heinonen, kristiina.heinonen@bergshagen.fi,
tfn 040 575 7544

Kimito

Ann-Christine Lundström, kimitofrk@gmail.com,
tfn 041 319 4034 (vardagar kl 10-16)

Korpo

korpofrk@gmail.com

Nagu

Annemo Palmroos-Broos, annemo.palmroos-broos@pargas.fi,
tfn 040 589 0699

Pargas

Helena Lindström, helena.lindstrom@parnet.fi,
tfn 040 189 8812 (vardagar kl 9-15)

Västanfjärd

Mariette Funck, tfn 040 758 8629, **Kerstin Gabrielsson**, tfn
040 868 4005

Åbo svenska

Ulla-Stina Engström, usengstrom@gmail.com,
tfn 040 360 2502

Yhteisöllisyys inspiroi Vuoden ystävä Viveka Erikssonia

Teksti Fia Saaristo, käännös Päivi Kuntze

Suomen Punaisen Ristin Turunmaan piiri valitsi Vuoden ystävän Turunmaalla ystävänpäivän yhteydessä. Tänä vuonna palkinnon sai Viveka Eriksson Taalintehtaalta.

Punaisen Ristin Turunmaan piirin vapaaehtoistoimikunta palkitsee Vuoden ystävän vuosittain. Palkinnon tarkoituksena on nostaa esiin yksilöitä ja ryhmiä, jotka ovat edistäneet yhteisöllisyyttä ja antaneet aikaansa muille.

Viveka Eriksson on ollut liikkeelle-paneva voima ystävätoiminnan käynnistämisessä Dragsfjärdin osastolla. Hänen ansiostaan vapaaehtoisten ystävien määrä osastolla on lisääntynyt. Viveka Erikssonin Vuoden ystävä -ehdokkuudessa todettiin, että ”Viveka näyttää tietä, miten ystävätoiminta voi kehittyä ja kukoistaa”.

VIVEKA, MILLAISIA PONNISTELUJA OLET TEHNYT YSTÄVÄTOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI?

Olen aloittanut kuuntelemisesta. Ottanut selvää tarpeista ja keskustellut niiden kanssa, jotka ovat olleet mukana ystävätoiminnassa aiemmin. Pandemian aikana monet olivat lopettaneet, joten tarvittiin jotain uutta. Kun sitten sai taas alkaa liikkua ihmisten parissa - ja muun

muassa saada apua pakolaisten asuntojen sisustamiseen - yhteydenotot tulivat taas luontevasti. Monet meistä huomasivat, että Punaisen Ristin toiminta on tärkeää ja palkitsevaa.

Nyt monet ovat huomanneet, että koko osasto on saanut vauhtia. Erinomaisena esimerkkinä Viveka mainitsee Återbruketin, josta on tullut uusi keskus kaikenikäisille seurustelulle ja yhteiselle tekemiselle. Lauantaisin Återbruketin toiminta pyörii kokonaan vapaaehtoisvoimin ja mukaan mahtuu myös uusia tulokkaita. Ohjelmaa on monenlaista, mukaan lukien askartelunurkkaus lapsille, soittimia, joilla voi soittaa musiikkia jne. Återbruketissä yhteisöllisyys on hienoa, Viveka kertoo. Nykymaailmassa, jossa on paljon negatiivisuutta, tarvitaan paikkoja yhdessäololle, laululle ja musiikille yli sukupolvi- ja kielirajojen.

MITÄ YSTÄVÄTOIMINTA ON ANTANUT SINULLE HENKILÖKOHTAISESTI?

Uskomattoman paljon. Minua on lapses-

ta asti kannustettu auttamaan tarvittaessa ja minulla on taustaa hoitoalalta, joten tuntuu luonnolliselta auttaa muita. Itse muutin pandemian aikana Taalintehtaalle ja tutustuin uusiin ihmisiin paikkakunnalla ystävätoiminnan kautta. Olen niin iloinen, että löysin muita vapaaehtoisia, joiden kanssa viettää aikaa. Se on vähän kuin renkaat veden päällä: kun tehdään asioita yhdessä, kauneus leviää.

Tuntuu, että yhteistyö myös muiden Kemiönsaaren osastojen kanssa on parantunut viime aikoina ennen kaikkea valmius- ja ystävätoiminnan kautta. Se tuntuu myös erittäin tärkeältä ja mukavalta.

SINULLA NÄYTTÄÄ OLEVAN PALJON HIEVOJA IDEOITA OSASTOJEN TOIMINNASTA. MIKÄ VOISI OLLA SEURAAVA ASKEL YSTÄVÄTOIMINNASSA?

Haluaisin toteuttaa jotain nuorille, ehkä tarjota heille jollain tavalla luontoelämyksiä.

*Turunmaan piiri palkitsee joka vuosi ystävänpäivän yhteydessä **Vuoden ystävän**, kriteerinä palkinnon saamiselle on, että kyseisellä henkilöllä on lämmin sydän ja että hän välittää lähimmäisistään.*

Utmärkelsen Årets vän delas ut varje år i samband med vändagen av Åbolands distrikt till en person med ett varmt hjärta och som bryr sig om sina medmänniskor.

Finlands Röda Kors ensamhetsbarometer: Ensamheten bland unga och unga vuxna har ökat

Text Axel Gröndahl

Två tredjedelar av 16–24-åringarna i Finland känner sig ensamma regelbundet. Den ensamhetsbarometer som Finlands Röda Kors låtit genomföra målar upp en dyster bild av de ungas situation.

Finlands Röda Kors senaste ensamhetsbarometer avslöjar att ensamheten bland unga i Finland är på en oroväckande nivå och kräver omedelbara åtgärder. Enligt barometern upplever **59 procent** av finländarna ensamhet åtminstone ibland. Särskilt alarmerande är situationen bland unga och unga vuxna, där **66 procent av 16–24-åringar** rapporterar att de känner sig ensamma några gånger i månaden eller oftare.

De främsta orsakerna till ensamhet bland unga är blyghet och stress i sociala situationer. Många unga upplever också att de lämnas utanför, vilket ofta är kopplat till mobbning. För att motverka denna trend betonar Finlands Röda Kors vikten av att stärka ungas självförtroende och sociala färdigheter genom t.ex. Känslö- och interaktionsutbildningar. Dessutom uppmuntras vuxna att visa större empati gentemot unga.

Det är också oroande att **79 procent** av de unga som upplever ensamhet inte söker hjälp för sitt problem. Detta understryker behovet av att erbjuda trygga miljöer där unga kan bygga sociala relationer och få stöd från pålitliga vuxna.

Finlands Röda Kors efterlyser nu målmedvetna och snabba åtgärder på alla samhällsnivåer för att minska ensamheten bland unga.

Ensamhetsbarometern 2025 genomfördes av Finlands Röda Kors i samarbete med Verian under december 2024 och januari 2025. Undersökningen samlade in svar från 1094 personer i åldern 16–84 år via internet. Tidigare undersökningar genomfördes av Taloustutkimus och baserades på telefonintervjuer.

ÅBOLANDS DISTRIKT SATSAR PÅ ETT NYTT PROJEKT FÖR ATT STÖDA UNGA

Riksdagens finansutskott godkände i december 2024 ett förslag på att bevilja bidrag till Finlands Röda Kors Åboland distrikt för att stöda både unga och äldre som är i behov av stöd. Åbolands distrikt har lämnade in en slutlig projektplan i mars 2025, enligt planen kommer projektet kunna starta under hösten 2025. Projektet går under namnet **UngMentor+**.

Mera action på önskelistan när verksamhetsledarna besökte Geneve

Text Annalena Sjöblom | Bild Kalle-Pekka Mannila

I medlet av mars fick alla verksamhetsledare från distrikten möjlighet att delta i en studieresa till Geneve. Denna typ av resa ordnas cirka vart sjätte år, senast ordnades en resa 2018.

Vi hade ett intensivt tvådagars program med besök till Internationella Rödakorsfederationen ena dagen och Internationella Rödakorskommittén den andra. Vi hade även tid för ett kort lunchmöte på Finlands ständiga representation i Geneve.

INTERNATIONELLA RÖDA KORS FEDERATIONEN (IFRC)

Federationen presenterades av generalsekreterare **Jagan Chapagain** som hälsade oss välkomna till "vårt hus".

Federationen stöder alla 191 nationella rödakorsföreningarna i världen med 16

miljoner frivilliga och koordinerar hjälparbetet vid naturkatastrofer, migration och hälsorelaterade projekt. Federationen jobbar också mycket med förebyggande verksamhet så som uppbyggnad av beredskap och resiliens för katastrofer.

Generalsekreteraren inledde sin hälsning till oss med att fokusera på nuläget i stället för på framtiden, eftersom det vi gör idag påverkar framtiden.

Federationen har en strategi som sträcker sig till 2030. Finlands Röda Kors strategi baserar sig också på denna.

Ur *Strategi 2030* (www.ifrc.org/who-we-are/about-ifrc/strategy-2030): Vi har fem globala utmaningar:

1. Klimat och miljökris
2. Kriser och katastrofer som utvecklas över tid
3. Växande klyftor i hälsa och välbefinnande

4. Migration och identitet

5. Värderingar, makt och inkludering

På basen av dessa utmaningar har strategiska förändringsmål utarbetats.

TRE STRATEGISKA MÅL

Människor förutser, reagerar och återhämtar sig från kriser

Detta strategiska mål handlar om beredskap att reagera på störningar och kriser. Röda Korset bygger upp sin beredskap lokalt i hela världen och rekryterar och utbildar frivilliga att svara på de utmaningar som kommer för att hjälpa de mest utsatta.

Generalsekreterare Chapagain konstaterade att en konstant respons inte är hållbart i längden. Då bör man bygga upp förhållanden som minskar på riskerna till

exempel i en naturkatastrof. I hans hemland Bangladesh har tiotusentals liv sparats efter att man byggt upp omfattande alarmsystem för tyfoner.

Vi skall veta att klimat, hälsa och migration är kopplade till en perplex verklighet. Klimatförändringens konsekvenser leder till hälsoproblem, svält och epidemier, vilket i sin tur leder till migration och i värsta fall även väpnade konflikter. Migration i sig är inget nytt, men antalet personer som flytt sitt hem är rekordhög. Just nu har 140 miljoner personer flytt sina hem. Av dessa är största delen interna flyktingar i ett land. Bevisat är även att 80 % av flyktingarna inte vill fly utan är tvungna att göra det för att klara livshanken. Detta är bra att komma ihåg i den ibland hetsiga debatten om flyktingar.

Röda Korset jobbar med att stöda migranter längs med de rutter migranterna tar sig. En form av stöd är så kallade Humanitarian service points (HSP) där flyende kan få vila, trygghet, mat och kläder. De kan också ladda sina telefoner och få information om vilka alternativ de har för sin flykt. Konceptet har även kommit till Finland där vi utbildar frivilliga för att

ge första omsorg i förhållanden där mottagarparten förutom materiellt stöd behöver information och ett tryggt ställe att vila på.

En ny aspekt i migrationsproblematiken är deponeringen av personer som flytt sitt hemland, men sedan i mottagarlandet inte fått stanna utan blir "hemskickade". I dessa fall behövs stödåtgärder såsom återintegrering för att återanpassa sig till den nya situationen.

Klimatarbete i sig görs hållbart genom samhällsligt engagemang så att alla byar, lokalsamhällen och via dem regioner och stater drar sina strån till stacken. Klimatarbetet gör ändringar i varje människas vardag till ett grönare alternativ. Det här jobbar Röda Korset med i biståndsarbetet och vid utvecklande av de nationella föreningarna.

Tryggt, hälsosamt och värdigt liv ger möjlighet till tillväxt

För att uppnå hållbar utveckling arbetar Röda Korset på ett systematiskt sätt för att skapa möjligheter till social inkludering, stärka människors motståndskraft

och möjlighet att leva ett värdigt liv. Människor skall ha tillgång till hälso- och sjukvård av god kvalitet för att minska sårbarheterna i samhället. Välbefinnande skall finnas på alla nivåer: positiv social, mental och fysisk hälsa och möjlighet till utkomst.

Röda Korsets arbete blir allt viktigare i och med att länder skär ner på sitt humanitära bistånd. Vår kontakt till gräsrötterna ger möjlighet till tidigare ingripande som förhindrar större hälsokriser. Just nu, till exempel, härjar en Ebolavirus-epidemi i Uganda. Röda Korset arbetar med de nationella hälsomyndigheterna för att stoppa spridningen av epidemin effektivt redan i början. Röda Korsets frivilliga som ständigt är närvarande lokalt är de som alarmerar myndigheter genast och ingriper, vilket gör att responsen blir effektiv och snabb. Tyvärr når dessa nyheter sällan över nyhetströskeln.

Inkluderande och fredliga samhällen

Röda Korsets globala nätverk främjar och stöder mer inkluderande, rättvisa och sammanhållna samhällen. Alla människor borde vara socialt inkluderade, uppleva medkänsla och mångfald borde ses som en rikedom. Vi främjar positiva humanitära värderingar och bevisar våra humanitära värderingar med hur vi agerar.

Generalsekreterare Chapagain vill att vi all aktivare bör föra fram våra principer, tala om dem och bevisa att vi står för dem via vårt agerande. Han förespråkar mer action än prat. Generalsekreterare Chapagain poängterade att Röda Korset grundades för att agera.

Till sist tog han upp ledarskapet i Röda Korset. Hur skall vi mobilisera unga till att bli nya generationens ledare?

Vi skall bli bättre på att fira lyckanden utan att stanna vid dem, ha en framsyn om att alla problem har en lösning.

Gå tillbaka till Röda Korsets rötter och fokusera på att agera -det grundades vi för!

INTERNATIONELLA RÖDA KORS KOMMITTÉN (ICRC)

Operationskoordinator för Eurasien **Agelique Appeyroux** gav oss en överblick över ICRC:s mandat och uppgift. Skillnaden mellan Federationen och Kommittén är att federationen jobbar under naturkatastrofer och med att stöda de nationella föreningarna medan kommitténs arbete sker under väpnade konflikter.

Kommitténs huvuduppgift är att skydda och hjälpa drabbade, framför allt civila, krigsfångar och soldater under konflikter. Även familjeåterförening är viktigt.

”We take action, not sides”, poängterade Appeyroux. Vi agerar alltså i stället för att ta ställning. Eftersom vi är neutrala, opartiska och oberoende kan vi nå dem som behöver oss när andra inte kan, genom att ge humanitärt bistånd, skydda liv, upprätthålla rättigheter och lindra lidandet för människor runt om i världen vars liv har slitits sönder av väpnade konflikter och våld.

För tillfället pågår det 120 konflikter runtom i världen, både interna och mel-

lanstatliga. Läget i Gaza hör till de mest förödande just nu. ICRC driver i Gaza ett fullskaligt fältsjukhus som både tar hand om sårade i kriget men också sköter om primär hälsovård eftersom all offentlig hälsovård ordagrant är sönderbombat. På fältsjukhuset jobbar även finska delegater som trots det mycket farliga säkerhetsläget åker tillbaka för att hjälpa.

Ukrainakrisen får för tillfället mest stöd av ICRC både i form av mobila kliniker, hälsovård och vattenförsörjning samt penningbidrag och förnödenheter till civila. Totalt jobbar 750 delegater i Ukraina med olika hjälpupdrag.

En viktig del av ICRCs arbete är personefterforskning. I Geneve har grundats en avdelning som enbart jobbar med efterforskning från Ukrainakrisen. Totalt är 100 000 personer försvunna, 95% är soldater och de flesta troligtvis avlidna. Med efterforskningen arbetar 60 anställda, både med ukrainsk och rysk nationalitet, och 13 000 personer har redan spårats.

Enligt internationell humanitär rätt är varje part involverad i en konflikt skyldig att leverera listor på ”felplacerade” personer till ICRC. Det kan gälla krigsfångar eller personer som hamnat på motpartens område. Båda parterna lämnar in dessa listor och efterforskningsavdelningen i Geneve matchar dess personer med de förfrågningar som egna skickat in som försvunna. Efterforskningssteamet

har byggt upp ett digitalt system för att matcha personerna. Systemet som byggts upp kommer att underlätta identifieringen av avlidna framöver snabbare, vilket ger en möjlighet för de anhöriga att på ett värdigt sätt ta avsked av den avlidne.

En mycket viktig uppgift som ICRC också har är att sprida kunskap om den internationella humanitära rätten eller det som brukar kallas krigets lagar. Arméer, myndigheter och civilbefolkning utbildas. Grunderna för att kunna hjälpa i väpnade konflikter är att parterna känner till den humanitära rätten och till exempel betydelsen av Röda Korset.

Röda Korset är ett skyddsemlen för sjukvård i krig. Det skyddar sårade, sjuka och vårdpersonal. Det är förbjudet att attackera personal, fordon eller byggnader som bär emblemet enligt Genèvekonventionerna. Sjukvårdspersonal och Röda Korsets biståndsarbetare som arbetar under pågående krig måste kunna lita på att emblemet är känt och att det för parterna i konflikten har en tillräckligt stark betydelse för att ge skydd. Därför är det viktigt att alla använder emblemet korrekt och att vi talar om detta.

Personligen fick jag en stor dos av inspiration och motivation av resan och igen en bekräftelse på hur enastående organisation jag får jobba i. Hoppas alla ni känner likadant och är stolta för er insats som medlem, frivillig eller anställd.

Frivilliga trivs bra men önskar mer lågtröskelverksamhet

Text & bild Fia Saaristo

Finlands Röda Kors genomför årligen en enkät bland alla frivilliga för att utreda hur de frivilliga trivs i verksamheten och vad som kunde utvecklas. Enkäten skickas till alla som har en egen profil i frivilligregistret Oma. Resultaten för år 2024 visar att de frivilliga i Åboland trivs väldigt bra i frivilligverksamheten. De allra flesta såg också väldigt positivt på frivillighetens framtid inom Röda Korset.

Det som de frivilliga i Åboland såg som mest motiverande var att verksamheten upplevs vara nyttig och viktig. Ock-

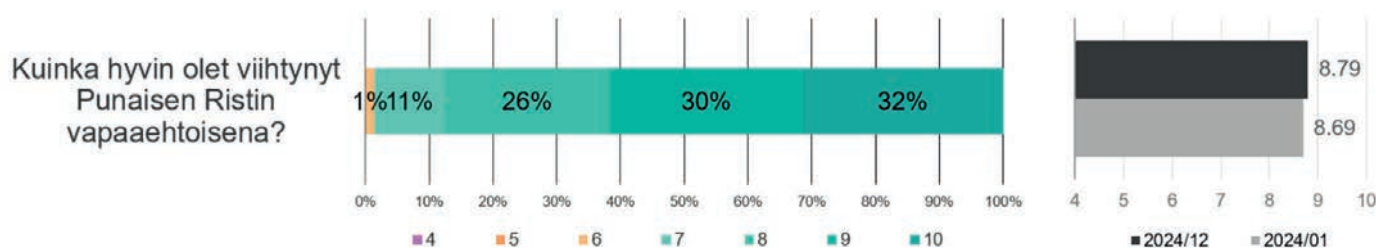
så viljan att hjälpa andra och samarbetet i grupperna nämndes ofta som motiverande faktorer.

När de frivilliga tillfrågades vad som kunde göra verksamheten mer attraktivt steg alternativet att det kunde finnas flera kortare uppdrag och punktinsatser att delta i högst på de frivilligas önskelista. Som följande kom en önskan om att känna sig välkommen med.

”Det är rörande att märka hur fint våra frivilliga trivs och att så många har en så enorm hjälpvilja”, säger verksamhetsledare **Annalena Sjöblom**. ”Men på basen

av frivilligenkäten borde vi i fortsättningen fundera lite mera på hur vi skall få alla att känna sig välkomna. Det är absolut inga dåliga siffror det här, men gärna skulle man ju se att precis alla upplever att de kan känna sig välkomna med i Röda Korsets verksamhet.”

I frivilligbarometern 2024 deltog 3574 personer, varav 81 från Åboland. NPS-värdet, som används för att kartlägga hur gärna man rekommenderar frivilligverksamheten för andra, var 58 för hela frivilligbarometerns del och 63 för Åbolands del.

Utdrag ur Frivilligbarometern 2024. Materialet sammanställt av Feelback.

Gallup om lågtröskelverksamhet

Text Fia Saaristo | Bild Finlands Röda Kors

I frivilligbarometern som Finlands Röda Kors låtit utföra, nämns att de frivilliga som är med i verksamheten upplever det de gör inom Röda Korset som mycket meningsfullt. Samtidigt konstateras att det gärna kunde finnas flera lättare sätt att delta, till exempel i form av punktsatser eller kortare engagemang.

Vi frågade fyra av avdelningarna i Åboland om hurdan lågtröskelverksamhet de ordnar och vilka verksamhetsgrupper de rekommenderar för nya frivilliga. Dragsfjärd, Korpo, Pargas och Åbo svenska avdelning bidrog med kommentarer och tips.

Hurdan verksamhet har ni redan nu i era avdelningar, som det kunde vara lätt för nya frivilliga att komma med i?

Dragsfjärds avdelning nämner bland annat promenadgruppen, som är ny för i år och mathjälpsgruppen som verksamheter det är lätt att komma med i. I Dragsfjärd finns också en sygrupp, en pysselgrupp och vänverksamheten, som är lätta att komma med i. För att delta i soppagruppen får man gärna ha hygienpass, men det är inget krav. I Dalsbruk finns också

Återbruket, vars verksamhet det är lätt att komma med i. Vill man ställa upp och jobba i Återbrukets secondhandbutik på veckosluten, får man handledning till uppgiften.

Inom **Åbo svenska avdelning** är det lättast att komma med i vänverksamheten, mathjälpen och stickgruppen.

I **Korpo** kan man lätt gå med i beredskapsgruppen eller vara med på Sinnenas Promenad. Båda är lätta att komma med i och man kan börja utan kurser eller tidigare erfarenhet.

I **Pargas avdelning** är mathjälpsverksamheten lätt att gå med i, likaså bingogruppen och insamlingarna. Också det internationella cafét Ålkkari har låg tröskel.

Hur kan man komma med?

Lättast kommer man med via direkt kontakt till någon som är med i gruppen. Många frivilliga kommer med den vägen, att de känner någon Röda Korsfrivillig som tar med dem. Det går också bra att kontakta avdelningen via hemsidan eller per telefon.

Ett alternativ är också att skapa sig en profil i Röda Korsets frivilligverktyg

Hitta ditt eget sätt att hjälpa.

OMA och där välja bland olika verksamhetsformer att delta i.

Avdelningarna annonserar också i lokaltidningarna, så man kan också passa på att gå med när man ser något intressant där. Till exempel i Korpo hittade nya frivilliga beredskapsgruppen genom information som fanns i Korpobladet.

Alla tillfrågade avdelningar poängterade att nya frivilliga är välkomna att delta. Man kan ta kontakt med sin egen lokala avdelning så kan man tillsammans fundera vilken verksamhetsform som kunde passa in i den egna vardagen.

Så här hittar du ny verksamhet i OMA

- Gå in på oma.rodakorset.fi och skapa en egen profil ifall du inte ännu har en sådan. Om du redan har en profil kan du logga in på den.
- Under "Redigera profilen" kan du kryssa i vilken verksamhet du skulle vara intresserad av. Klicka på symbolen som ser ut som en penna och du kan ändra dina val.
- Du kan också leta efter intressanta grupper inom din egen avdelning. Klicka på "Till avdelningen" på din startsida. Då ser du vilka verksamhetsformer som finns just på din ort. Klicka på "Anslut dig" på det som verkar intressant så kommer du snart att få information om gruppen via e-post.

REDIGERA PROFILEN

INTRESSERAD AV

Att ge första hjälpen

ÅBO SVENSKA MATHJÄLP
22 medlemmar | Mathjälpen

FRK har i uppdrag att hjälpa till med mathjälp åt behövande. Verksamheten kom igång i november 2023 och består f.n. av månatlig utdelning av mathjälp i form av köpkort till vissa butiker. Kortet kallas ESR-kort och bekostas av Europeiska socialfonden. Vid utdelningen får mottagarna gärna ställa frågor till sakkunniga från distriktet och hjälparna från avdelningen och vi ger dem information som kan vara till nytta med tanke på det individuella hjälpbehovet. Avdelningens mathjälpare dukar upp ett mellanmål.

finska, svenska, engelska/andra

Öppen grupp
Avdelningens interna

ANSLUT DIG

Må bra-raster i S:t Olofsskolan

Välmående varvat med slickepinnar

Text Linda Pyy | Bild Anna-Kaisa Niittyvaara & Fia Saaristo

Må bra-rast är ett koncept, som startade i september 2024 i S:t Olofsskolan. Må bra-rasten koordineras av Röda Korset i Åboland och De ungas skyddshus i Åbo, men är ett samarbete mellan Röda Korset och andra frivilligorganisationer i Åbo, där tyngdpunkten ligger på de föreningar och organisationer som kan arrangera verksamhet även på svenska.

Under Må bra-rasterna får S:t Olofsskolan ca 500 elever bekanta sig med tredje sektorn och dess utbud på program samt stödmöjligheter. Må bra-rasten arrangeras en dag i månaden, alltid under elevernas matrast och den ger eleverna möjlighet att bekanta sig med 3-4 olika organisationers utbud per gång. Eleverna har efter varje Må bra-rast fått besvara en kort enkät och på basen av enkäten har rastens program sakta men säkert utformats enligt elevernas önskemål. Hittills har rastaktiviteterna således handlat mycket om välmående, motion, samhörighet, självkänsla och slickepinnar.

GODIS SOM MOROT

Godis och slickepinnar är kanske inte det hälsosammaste, men för många av eleverna har det varit en morot för att delta i olika aktiviteter som ordnats under rasterna. Målet med aktiviteterna har varit att få eleverna att prova på lite nya saker, få tips om välmående samt stärka sin självkänsla.

Konceptet med Må bra-rasterna har tagits väl emot av skolans elever, personal och av de deltagande organisationerna, och Röda Korset som koordinerande part är mycket glad över att Må bra-rasten kommit för att stanna. Förutom att skolans elever har nytta av rastaktiviteterna, ger detta även en möjlighet för alla organisationer att lära känna varandra bättre och kanske samarbeta mera i framtiden.

Följande samarbetsorganisationer har hittills visat intresse eller redan deltagit på Må bra-rasterna: Barnvårdsföreningen, Luckan UngInfo, Åbolands ungdomsförbund, Åbo stads motionstjänster, Stif-

telsen Bensow, Regnbågsallians, Scouterna, Ungmartha, SOS barnbyar, Sekasin kollektivet, ÅIFK fotboll, Ungdomsgården Pastell, Uppsökande ungdomsarbete Åbo stad, Folkhälsan och Brottsofferjouren. Dessutom har De ungas skyddshus och Röda Korset även deltagit med eget program, som t.ex. dekoration av pepparkakor strax innan jul.

Under varje Må bra-rast har eleverna som avslutande uppgift att besvara en kort enkät, där de får tycka till om rastens innehåll samt önska innehåll för kommande raster. Enkäten har besvarats av i medeltal 300 elever per gång, vilket ger ett väldigt bra underlag för planeringen av innehållet och vi försöker uppfylla elevernas önskemål i så stor utsträckning som möjligt.

Efter att själv ha fått förmånen att delta under några av Må bra-rasterna, ser det åtminstone ut som att eleverna gillar konceptet. Skolans aula fylls varje gång av glada elever, som en del mera ivriga än andra, deltar i programmet som ordnas för dagen. Rasten verkar vara ett trevligt avbrott i skolvardagen och den ger möjlighet för eleverna att få information om stöd för unga, fritidssysselsättningar eller hur man tar hand om sitt välmående. Saker som är viktiga för en ungdom, som kanske inte alltid vet vart man kan vända sig.

TRYGGHETSDAG FÖR HELA SKOLAN

Ur samarbetet mellan S:t Olofsskolan och Röda Korset föddes även idéen om en Trygghetsdag för eleverna och den dagen såg sitt ljus för första gången i år, den 26 februari. Under en hel skoldag fick eleverna ta del av olika program under temat trygghet. Årskurs 7 hade livräddande första hjälpen på programmet, medan årskurs 8 och 9 fick ta del av bland annat olika föreläsningar, som hölls av polisen, brandkåren och Folkhälsan.

Gemensamt för alla var en minimässa i Samppalinna, där flera myndigheter och några organisationer deltog och presenterade sin verksamhet. På innergården fanns t.ex. Gränsbevakningen med sin patrullbil och inne i hallen fanns bland andra Nödcentralen, polisen och Brottsofferjouren.

Trygghetsdagen får en fortsättning även nästa år och målet är att den ska bli en årligen återkommande dag för skolans alla elever. Årskurs 7 ska alltid utbildas inom första hjälpen medan årskurs 8 och 9 får ta del av olika föreläsningar varvat med annat trygghetsbaserat innehåll.

Året som gått i bilder

Text Fia Saaristo

Bild: Frans Uggeidahn

Årsmötet i Åbo

Distriktets årsmöte hölls den 20 april på bryggerires-
taurang Koulu i Åbo. I samband med mötet disku-
terades den kommande förändringsprocessen. Också
medaljer och förtjänsttecken delades ut.

Utmärkelser delades ut bland annat till (övre raden
från vänster) Jeanette Laaksonen, Kristina Brander,
Kristina Nordström och Tony Jäntti samt (nedre raden
från vänster) Inga-Britt Sjöström, Fia Saaristo, Guje
Viitanen och Christel von Frenckell-Ramberg.

Bild: Tiina Tarkkainen

Evakueringsövning i Pargas

I maj ordnades en evakueringsövning i Pargas tillsammans
med Varsinais-Suomen piiri. Frivilliga fick öva på att hjälpa
ut människor från ett hus och ge första omsorg.

Bild: Tiina Tarkkainen

Pride i Åbo

I Åbo ordnades Prideparad med efterföljande parkfest den 31.8. Rödakorsfrivilliga och anställda var med i paraden och under festen i Puolalaparken fanns första hjälpare från Åbo svenska avdelning och Pargas avdelning på plats.

Året som gått i bilder

Text Fia Saaristo

Bild: Lotta Böling

Mathjälp

Under hösten ordnades utdelningar av ESR+ matkort. Här delas mathjälp ut i Humana i Pargas. Med och hjälpte var bland annat Siv Nygårdas, Kristina Landén, Viveka Pyy och Stina Söderlund. Inom Åbolands distrikt delades under år 2024 ut totalt 2392 ESR-köpkort, vilket motsvarar en summa på ca 96 000 euro.

Bild: Lotta Böling

Bild: Finlands Röda Kors Åboland

Flytten

I oktober blev det också dags att ta farväl av den långvariga distriktsbyrån i tornhuset på Kaskisgatan. Pick och pack fick stuvvas i lådor och flyttas till nya utrymmen. Åbolands distrikt har nu nya fina utrymmen på översta våningen på adressen Universitetsgatan 37 A. Välkommen på besök!

Bild: Finlands Röda Kors Åboland

Bild: Finlands Röda Kors Åboland

Höstsamling

Årets höstsamling blev en frivilligkryssning när ett stort gäng frivilliga åkte mellan Nådendal och Åland en dag i oktober. Deltagarna diskuterade bland annat hur organisationen kunde utvecklas i framtiden.

Bild: Frans Uggeklahn

Bild: Frans Uggeklahn

Rödakorsveckan kommer med program och gemenskap

Text Fia Saaristo | Bild Finlands Röda Kors

Den 5-11 maj firar vi Rödakorsveckan. Festveckans viktigaste mål är att tacka frivilliga, presentera verksamheten och bjuda in nya medlemmar och frivilliga.

Under Rödakorsveckan kan du till exempel:

- Bekanta dig med din egen avdelning och det program som avdelningarna ordnar under Rödakorsveckan. Närmare info hittar du via avdelningarnas hemsidor eller sociala medier.
- Börja följa Åbolands distrikt eller din egen lokala avdelning på sociala medier. Då vet du i fortsättningen när något evenemang eller någon kurs som intresserar dig ordnas. Kolla till exempel frkaboland, frkabosvenska, frkkimitoavdelning, frkpargas_parainen på Instagram eller FRK Iniö avdelning, FRK Västänfjärds avdelning på Facebook.
- Delta i #Hjälpare25 i Helsingfors.
- Kom med och besök Återbruket i Dalsbruk tillsammans med andra rödakorsare den 8.5.

Ett varmt tack till alla frivilliga inom distriktet!

Ni som jourar på idrottstävlingar,
promenerar med vänner, håller
ordning på kvitton och protokoll,
hjälper med läxor, samlar in
pengar, kokar kaffe på fester...

**...och alla andra frivilliga också.
Ni är guld värda!**

Här och Nu förnyades i april 2025

Försäkra dig om att få informationen

Här och Nu, som tidigare utkommit i papper, förnyades till ett nyhetsbrev för frivilliga i april 2025. Nyhetsbrevet Här och Nu ersätter också avdelningsbrevet. Nyhetsbrevet Här och Nu publiceras månatligen med undantag för sommaren.

Försäkra dig om att du får relevant information också i fortsättningen och att du nås av det nya nyhetsbrevet. Avdelningsbrev kommer inte längre att vidarebefordras till grupperna via gruppledare.

Så här får du nyhetsbrevet Här och Nu

Om du är förtroendevald eller kontaktperson i avdelningen och dina uppgifter har anmälts via Ossi, får du nyhetsbrevet automatiskt till din e-postadress. Avdelningens förtroendevalda och kontaktpersoner som registrerats i Ossi får nyhetsbrevet utan separat beställning. Observera att för att få Här och Nu som förtroendevald förutsätts även att du har gett din e-postadress till medlemsregistret.

Om du vill beställa nyhetsbrevet men inte har en ansvarsuppgift i avdelningen, gå till adressen oma.punainenristi.fi, skapa dig en profil eller logga in med dina gamla koder och beställ nyhetsbrevet till dig själv på sidan Redigera profil. Du behöver inte göra något annat.

Profilens status

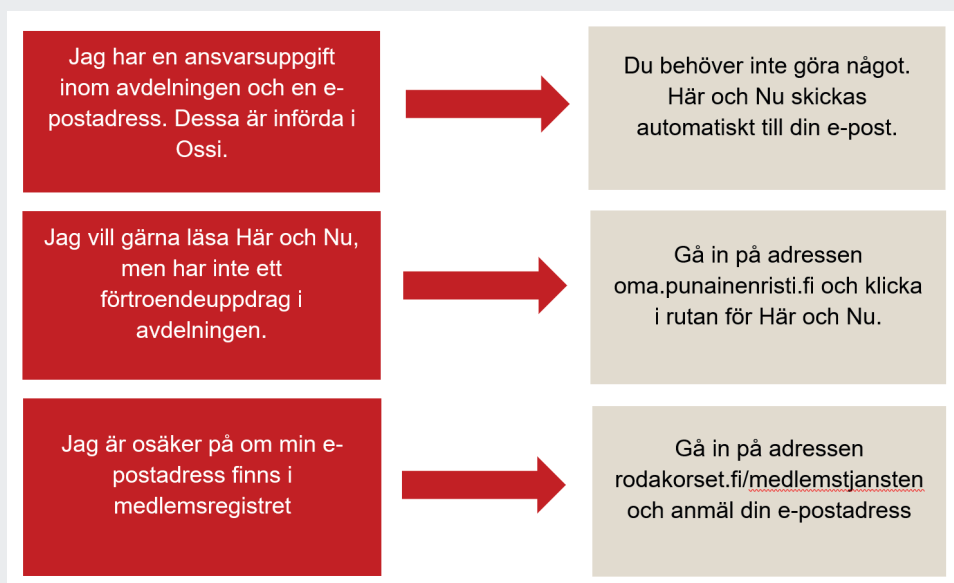
Ny verksamhet får föreslås   **Jag söker självständigt efter verksamhet**   Jag söker inte en ny verksamhet   Jag deltar inte aktivt just nu

VÄLJ HUR RÖDA KORSET KAN KONTAKTA DIG.

☐ Ni kan ringa mig per telefon
☒ FRK kan skicka e-post till mig. Jag beställer nyhetsbrevet Här och Nu som är avsett för frivilliga och kommer ut 10 gånger per år
☐ Ni kan skicka mig textmeddelanden eller WhatsApp-meddelanden
☐ Ni kan kontakta mig om min hjälp behövs i hjälpsituationer

Uppgifter om mig   **SPARA**

Vem som helst som har en OMA-profil och som vill beställa nyhetsbrevet till sig själv kan således i fortsättningen få nyhetsbrevet Här och Nu. På så sätt har alla frivilliga eller de som är intresserade av verksamheten jämlika möjligheter att få tillgång till gemensam information direkt.

Röda Korset
Punainen Risti

Åbolands distrikt
Turunmaan piiri

Åbolands distrikts tidning till medlemmar 2025
Turunmaan piirin lehti jäsenille 2025